www.svoboda-news.com

РІК ЗАЛОЖЕНЯ 1893.
„СВОБОДА"
"LIBERTY"
виходить три рази на тиждень
вівторок, четвер і суботу
видає
„УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ"
13 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
Всі листи, мані-ордери і чеки треба виписувати на адресу „SVOBODA".

СВОБОДА

ESTABLISHED 1893.
„SVOBODA"
("LIBERTY")
THE UKRAINIAN NEWSPAPER
published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday,
by UKRAINIAN NAT'L ASSOCIATION
at 13 Grand St., Jersey City, N. J.
The best advertising medium.
Rates furnished on application.

Урядовий орган Українського Народного Союза — "SVOBODA" — Official organ of Ukrainian National Association.

РІК XXVII. ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ., СУБОТА, 21-го ЧЕРВНЯ 1919. Ч. 73. VOL. XXVII. JERSEY CITY, N. J. SATURDAY, JUNE 21, 1919. No. 73.

ПРОТЕСТ УКРАЇНСЬКОЇ МИРОВОЇ ДЕЛЕҐАЦІЇ.

МИРОВА КОНФЕРЕНЦІЯ МАЄ НАМІР ПОЛИШИТИ ПОЛЯКАМ ВІЛЬНУ РУКУ ЩОДО УКРАЇНСЬКОЇ ГРАНИЦІ.

Кріза в італійськім кабінеті. – Правительство Орлянда уступило.

Німецьке правительство віддасть справу мира під загальне голосоване.

ВІСТИ З УКРАЇНИ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on June 20, 1919 as required by the Act of October 6, 1917.)

ПРОТЕСТ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕЛЕҐАЦІЇ В ПАРИЖИ ПРОТИ ПРИЗНАНЯ ПРАВИТЕЛЬСТВА КОЛЧАКА.

Домагаєть ся, щоби мирова конференція признала независимість України.

ПАРИЖ, 18. червня. — Поменьші народи, які входили в склад давної російської держави, приготовляють спільний протест проти признаня алянтами тимчасового російського правительства з Колчаком на чолі і домагають ся від мирової конференції, щоби вона признала їх независимість.

Українська делеґація предложила нині „раді пятьох" меморіял, в якім заявляє, що „признанє тимчасового правительства Колчака буде обидою для мирової конференції і принципів президента Вілсона, які признають народам право самовизначеня".

Українська делеґація спротивила ся також титулованю тимчасового правительства Колчака „всеросійским правительством". Члени української делеґації висказують свій жаль, що алянти спішать на поміч тимчасовому правительству Колчака, а також військам Фінляндії, Польщі і Румунії, за те війска українські є позбавлені сеї благородної помочи алянтів і є приневолені бороти ся проти большевицьких армій, а рівночасно боронити своїх границь перед нападами імперіялістичної аристократії польської і румунської.

Українські делеґати стверджують факт, що мирова конференція в ноті, висланій до Колчака, прирікає йому певну поміч, коли він згодить ся на услівя алянтів. Однак про Україну мирова конференція не зробила найменьшої згадки. Годі собі представити також, що алянти, які признають всім народам, котрі входили в склад давної австрійської монархії, право самовизначеня, тогожамого права відмовляють Українцям.

Українська делеґація заявляє в предложеним меморіялі, що Українці бажають скликати установчі збори і о се старають ся. Коли українські установчі збори зберуть ся, то вони полагодять спірні справи зі сусідними народами і ухвалять форму правительства, яке має бути заведене на Україні. Тому українська делеґація просить, щоби мирова конференція признала независимість української республіки і дала їй моральну та матеріяльну поміч в боротьбі проти большевиків і анархії.

Український меморіял підписали: **Григорій Сидоренко**, президент української мирової делеґації, і **Александер Шульгин**, місто-предсідатель української мирової делеґації.

РАДА МІНІСТРІВ ЗАГРАНИЧНИХ СПРАВ РАДИТЬ НАД ПОЛЬСЬКО-УКРАЇНСЬКОЮ СПРАВОЮ.

ПАРИЖ, 18. червня. — Рада міністрів заграничних справ є одинокою організацією мирової конференції, яка нині відбуває засїданє. Рада міністрів веде дискусію над польсько-українською справою і над плянами котролї Ґданьска в часі, коли Німці його опорожнять, а заки його займуть Поляки.

КОМІСІЇ ПІДКОМІСІЇ РОЗГЛЯДАЮТЬ СПРАВУ УКРАЇНСЬКУ.

ПАРИЖ, 19. червня. — Комісії і підкомісії прискорюють свої праці над звітами про прибалтійські краї (Литву, Латвію і Естонію), Україну і деякі поменьші справи.

МИРОВА КОНФЕРЕНЦІЯ МАЄ НАМІР ПОЛИШИТИ ПОЛЯКАМ ЗОВСІМ ВІЛЬНУ РУКУ ЩОДО СПРАВИ УКРАЇНСЬКИХ ГРАНИЦЬ.

Ґданьск має остати тимчасово під контролею міжалянтської комісії.

ПАРИЖ, 19. червня. — Рада міністрів заграничних справ розважає над пляном, щоби міжалянтська комісія обняла адміністрацію балтійської пристани Ґданьска, через котру Польща має одержати приступ до моря. Ся комісія виконувала би свою власть, аж доки ліґа народів не розпічне свою діяльність і не переймє сеї задачі на себе.

Рада заграничних міністрів, розважаючи польську справу, є за тим, щоби дати Полякам як найбільшу свободу ділання щодо справи української границі, як се доносить „Еко де Парі".

НАСТУП МАДЯРСЬКИХ БОЛЬШЕВИКІВ МАЄ НА ЦІЛИ ПОЛУЧИТИ СЯ ЧЕРЕЗ УКРАЇНУ З РОСИЙСЬКИМИ БОЛЬШЕВИКАМИ.

Мадярська армія числить 200.000 добре зоружених жовнірів.

ЛОНДОН, 17. червня. — З чеських кругів одержано слідуюче вияснене теперішного положеня на Угорщині:

Помимо остроги алянтів, висланої до Бели Куна, мадярські большевики дальше атакують Чехо-Словаків, а передівсім у північно-східній Словаччині. Очевидно цілию мадярських большевиків є через Україну получити ся з російськими большевиками. В коротшім часі треба надіяти ся сильного наступу українських большевиків на східну Галичину, який уможливить плянову злуку. Коли би се їм вдало ся, большевицька нечевська прийме для східної і центральної Европи дуже грізні розміри.

Мадяри орґанізують дуже енерґічно велиі війска і їх силу оцінюють вже нині на 200.000. Мадярська армія є знаменито заосмотрена в амуніцію, гармати і танки, бо в її посїдано опинили ся великі арсенали і маґазини воєнних матеріялів.

Рівночасно розвинули мадярські комуністичні провідники, йдучи слідами Леніна, сильну большевицьку аґітацію в Австрії, на Словаччині і в Трансильванії.

НІМЦІ ПОКЛАДАЮТЬ НАДІЇ НА ПОМІЧ УКРАЇНСЬКИХ БОЛЬШЕВИКІВ.

ЛОНДОН, 16. червня. — Стокгольмський кореспондент доносить на підставі вістий, одержаних з Берліна, що алянти дали приказ військам ген. Галера заняти силою призначені Польщі території на случай, коли би Німеччина відказала ся від підписаня мирового договору. Однак навіть на случай, коли би Німці підписали мировий договір, вони одержать на опорожнене польських земель так короткий реченець, що боротьба між Німцями і Поляками буде неминуча.

Німецькі військові круги роблять великі приготовання до боротьби з Поляками і мають надію, що Польща буде приневолена рівночасно вести боротьбу проти українських большевиків.

В ІТАЛІЇ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on June 20, 1919 as required by the Act of October 6, 1917.)

ГРІЗНЕ ПОЛОЖЕНЄ В ІТАЛІЇ.

Італійський нарід втратив довіре до свого правительства.

РИМ, 18. червня. — Італія находить ся нині на розпутю. Ніколи від початку війни, навіть по невдачі коло Капоретто, край не находив ся в так критичнім положеню, як нині, хоч відніс побіду на поли війни.

Страйки, заворушеня, жертви в людях і рабоване склепів по всіх усюдах Італії становлять велику небезпеку для промислового житя держави.

Справа поживи є так критична, що правительство не є всилі найти нині чоловіка на уряд контрольора поживи. Проф. Чіюфелї грозить уступленем з уряду міністра торговлї і промислу, бо міністер фінансів Стрінджер не може дати йому конечного мілярда лірів на закупно конечних сирих матеріялів. Таксамо мають ся справа з поживою.

Фактом є, що цілий італійський нарід втратив зовсім довіре до правительства Орлянда, і то не лише задля кризи в справі праці і поживи, але й тому, що він не зміг виєднати в мировій конференції для Італії Фюме.

ПРАВИТЕЛЬСТВО ОРЛЯНДА УСТУПИЛО.

Італійський парлямент заявив ся проти заграничної політики Орлянда.

РИМ, 19. червня. — Італійське правительство уступило нині вечером з причини некорисного висліду голосованя в палаті послів. Премієр Орляндо заявив, що він і його кабінет уступає, але король не повзяв ще рішеня в справі його резиґнації.

Палата послів відкинула 259 голосами проти 78 внесене премієра Орлянда в справі висказаня довіря щодо заграничної політики італійського правительства.

НА УГОРЩИНІ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on June 20, 1919 as required by the Act of October 6, 1917.)

МІЖНАРОДНИЙ КОНҐРЕС КОМУНІСТІВ В БУДАПЕШТІ.

На конґресі проголошено утворенє словацької саветської республики.

ВІДЕНЬ, 18. червня. — В Будапешті розпочав ся в суботу міжнародний зїзд комуністів. На зїзді прогошено утворенє словацької саветської республики. На зїзді були представники комуністичних партій Австрії, Росії, Баварії і Чехо-Словаччини.

Бела Кун, большевицький угорський міністер заграничних справ, вислав відозву до французького пролетаріяту з просьбою, щоби французькі робітники не дозволили алянтам нищити угорську республику.

В РОСІЇ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on June 20, 1919 as required by the Act of October 6, 1917.)

Большевицькі війска відзискали Красную Горку.

ЛОНДОН, 19. червня. — Большевицька бездротна телеграма доносить про відзискане большевиками форту Красної Горки, який є положений на пруги Кронштаду.

Естонський рапор доносить, що естонські війска були приневолені з причини переважаючої сили большевиків опорожнити Красную Горку, зазнавши гармати і укріпленя.

На Сибіри не зайшла доси жадна зміна.

ВЛАДИВОСТОК, 16. червня. — Алянтські цивільні і військові власти ще доси чекають на інструкції від своїх правительств щодо їх становища супроти всеросійського правительства, на чолі котрого стоїть Колчак.

Хоч часописи подали чимало вістий про успішний перебіг в переговорах між представниками омського правительства і делеґатами мирової конференції в Парижи, американський представник в Омску не одержав ще доси урядовоі слова про зміну в політиці супроти правительства Колчака. Вслїд за тим американські власти придержують ся точно інструкцій, які одержали ще в часї, коли американські війска висіли на Сибіри.

Американський знавець російських справ, др. Моррісон, уступив.

ПАРИЖ, 19. червня.—Американська мирова делеґація приймила резиґнацію д-ра Моррісона, члена комісії знавців російської справи, який заступав Злучені Держави в комісії для прибалтійських країв.

Др. Моррісон уступив з причини, що не годив ся з нотою алянтів, в якій признано всеросійське правительство адм. Колчака, стоячи на становищи, що Росія не може бути відбудована через співділанє алянтів з омським правительством.

В КАНАДІ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on June 20, 1919 as required by the Act of October 6, 1917.)

Саветський заговір в Канаді.

ВІННІПЕҐ, 18. червня. — Урядники, яким повірено переглянути акти, забрані в „Лейбор Темпел", головній кватирі страйкового комітету, подали до відома, що страйковий комітет радив над відтятєм електрики у Вінніпеґу.

Федеральний міністер праці, Годон Робертсон, заявив, що документи виказали, що провідники страйку одержали значні фонди від осіб, які стоять тісно в звязи зі заговором, котрий був плянований в цїли утворення в Канаді саветської правительства.

Переведено ревізію також в „Українськім Домі" у Вінніпеґу.

ВІННІПЕҐ (Манітоба), 18. червня. — Провідників страйку, яких у вівторок увязнено, обжалувано о бунт, змову і кримінальний злочин. До арештованя ужито 200 кінних поліменів і 400 спеціяльних констаблів. Рівночасно переведено ревізію в домах, в яких жили провідники страйку.

Відтак переведено ревізію в „Трейдс Гол", „Українськім Домі" і „Ліберти Гол", де зайдено богато тон революційної літератури, видаваної в анґлійській, українській і німецькій мові.

Арештованих перевезено до федеральної вязниці, яка є положена у віддаленю 15 миль на північ від міста.

В АВСТРІЇ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on June 20, 1919 as required by the Act of October 6, 1917.)

Мадярські большевики на поміч австрійським.

КОПЕНГАҐЕН, 19. червня. — Телеґрама з Відня доносить, що австрійське правительство видало військові зарядженя, щоби протидіяти заговорам мадярських большевиків, які плянують зробити наступ на Австрію і пропрозити австрійську саветську республику, дарчи помів австрійським комуністам.

З МИРОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on June 20, 1919 as required by the Act of October 6, 1917.)

АЛЯНТИ ПРИГОТОВЛЯЮТЬ СЯ РОЗПОЧАТИ В СУБОТУ НАСТУП ПРОТИ НІМЕЧЧИНИ.

Маршалок Фош утворить один боевий фронт від Рену до Дунаю.

ПАРИЖ, 19. червня. — Маршалок Фош заходить ся коло утворення одного боевого фронту, який тягнув би ся від Рену аж до Дунаю, як се доносить часопись „Ль'Антраєґан".

Головний командант алянтських військ обіймє рівночасно головну команду над арміями Польщі, Чехо-Словаччини і Румунії.

На приказ маршалка Фоша розпочало ся нагромаджуване американських, анґлійських, французьких і бельґійських військ, яке буде укінчене в суботу. Алянтські війска розпічнуть наступ, скоро лише мирова конференція одержить вістку, що Німці не підпишуть мирового договору.

До Кельн, Коблєнц і Майнц перевезено через Рен велику скількість ріжних воєнних матеріялів. В области, яка належить ся в руках американських військ, панує нині оживлений рух.

В НІМЕЧЧИНІ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on June 20, 1919 as required by the Act of October 6, 1917.)

ЧЛЕНИ НІМЕЦЬКОГО ПРАВИТЕЛЬСТВА РАДЯТЬ НАД ПОЛОЖЕНЄМ НІМЕЧЧИНИ.

Є гадка, щоби кабінет і установчі збори розвязати.

БЕРЛІН, 19. червня. — „Фосіше Цайтунґ" доносить, що члени правительства дискутують над пляном, щоби президент Еберт і його кабінет уступили, а установчі збори розвязати, „полишаючи Німеччину цілковитій анархії".

Надіють ся утвореня нового правительства.

ПАРИЖ, 19. червня. — Кореспондент доносить, що теперішнє правительство уступить, а місце Шайдемана займе Ерцбергер. Уряд міністра заграничних справ і голови німецької мирової конференції обійме на місце гр. Брокдорфа-Ранцава гр. Бернсторф, бувший німецький амбасадор в Злучених Державах.

Установчі збори рішать, щоби зарядити в справі мира загальне голосоване.

БЕРЛІН, 19. червня. — Німецькі установчі збори повізвають остаточне рішенє в справі мирового договору в суботу, як се доносить вісти з Веймару.

Після всякої правдоподібности установчі збори рішать, щоби справу мира віддати під загальне голосоване.

На случай такого рішеня Німці будуть просити алянтів, щоби продовжили реченець на дане відповіди.

Загальний настрій проти підписаня мира.

БАЗИЛЕЯ, 19. червня. — Веймарський кореспондент „Франкфуртер Цайтунґ" заявляє, що німецька мирова делеґація одноголосно рішила відкинути поправлений мировий договір і подати своє рішенє до відома німецькому правительству.

Телеґрама з Веймару доносить, що канцлер Шайдеман, промовляючи вчера на засїданю мирової комісії установних зборів, висказав свій жаль, що алянти відкинули предложенє в справі утвореня нейтрального трибуналу.

Напад Спартаків на замок у Веймарі.

ВАЙМАР, 18. червня. — 50 Спартаків і комуністів, яких недавно випущено з вязниці у Веймарі, зробили по півночи напад на замок, в якім жили члени правительства. Сторожа відперла напад при помочи машинових крісів.

Спартаки перевели напад так несподівано, що їм вдало ся розоружити сторожу при вкодовій брамі. Через стріляне до вікон вони обудили замкову залогу, яка їх відтак прогнала.

Цїлию нападу було, як здогадують ся, увязнити президента Еберта, канцлера Шайдемана і міністра оборони Носке.

През. Вілсон проти блькада Німеччини.

АДНКЕРК (Бельґія), 18. червня. — През. Вілсон видав приказ, щоби всі американські кораблі, які є з набором в дорозі до Німеччини, вивантажували товар в німецьких пристанях, не зважаючи на зарядженє анґлійських властий, котрі видали наказ здержати довіз товарів до Німеччини. Американські кораблі воєнні одержали також приказ, щоби не зважали на анґлійські зарядженя в справі привернення блькади Німеччини.

Вісти про зарядженя, видані анґлійським правительством, викликали велике обурене, тим більше, що вістали видані без порозуміня з головною економічною радою, до якої належать воєнні операції, котрі дотичать блькади.

В ПОЛЬЩІ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on June 20, 1919 as required by the Act of October 6, 1917.)

Транспортованє польських військ покінчене.

ЛОНДОН, 19. червня. — Нинішна бездротна телеграма з Берліна доносить, що транспортованє польських військ з Франції через Німеччину до Польщі зовсім покінчене.

"SVOBODA" (LIBERTY)

The Ukrainian newspaper published three times a week: Tuesday, Thursday, and Saturday by Ukrainian National Association at 82 Grand Street, Jersey City, N. J.

ESTABLISHED 1893

JOSEPH STETKEWICZ, Chief editor.
ANDREW SAWKA, Business manager.

Entered as second-class matter March 30, 1911, at Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION: United States:		ПЕРЕДПЛАТА: в Злучених Державах:	
2 year	$3.00	на рік	$3.00
6 months	$1.75	на пів року	$1.75
3 months	$1.00	на 3 місяці	$1.00
to Jersey City and to foreign countries:		в місті Jersey City і за границю:	
1 year	$3.50	на рік	$3.50
6 months	$2.00	на пів року	$2.00
3 months	$1.25	на 3 місяці	$1.25

Single copy 3 cents. Поодиноке число 3 центи.

За кожду зміну адреси платить ся 10 центів.

Адреса: SVOBODA, 82 Grand Street, Jersey City, N. J.
Число телефону 498 Montgomery.

Всі мані-ордера і чеки треба виписувати на адресу "Svoboda".
При-висланню замовлення належить долучити мані-ордер або чек.

За всі оголошеня поміщувані в „Свободі" редакція не відповідає.

ПРОТЕСТУЙМО!

Перший український протестаційний день в Злучених Державах випав успішно. Около 400 кабеграм з ріжних міст і з ріжних стейтів сеї республики пійшло до Парижа і 400 телеграм до Вашінгтону, яко могучий протест від соток тисяч Українців в Злучених Державах проти злочинного ляцького нападу і наїзду на їх рідний старий край.

Се протестували майже самі тільки **галицькі Українці**, котрі в той спосіб помогли в тяжкій боротьбі своїм братям, котрих Ляхи на якийсь час позбавили свободи.

Сей могучий протест се знак, як американські Українці приняли ляцький напад.

Вони приняли його як вільні люди приймають злочинний розбій над свободою: Приняли грімким протестом.

Вільні люди і сини галицької України не могли инакше приняти ляцького розбою.

І тому честь і слава всім тим американським Українцям і Українкам, що в теперішну прикру годину галицької України стали перед світом в її обороні!

Наші брата в старім краю можуть сказати, що їх брата і сестри в Америці се їх найліпший союзник, бо подають свою братерську руку власне в найбільшій потребі старого краю.

Але наш протест мусить бути повний і однодушний.

Між протестуючими не повинно забракнути ані одної української громади, ані одного українського товариства, ані одної української церкви, ані одної якоїнебудь української організації.

Длятого У. Н. Комітет оголосив ще другий протестаційний день, **в сю неділю, дня 22. с. м.,** в якім повинні ще вислати свої протести всі ті українські товариства, які сього не зробили.

Нехай у загальнім протесті українського загалу в Злучених Державах рішучо не забракне ані одного товариства! Використайте сю нагоду і припильнуйте справи!

Лише тоді, як усі українські товариства вишлють свої протести, зможемо сказати, що **цілий український загал в Злучених Державах станув однодушно проти ляцького злочинного нападу на його рідний край.**

Ми знаємо, що за нами є правда і слушність і справедливість, але Ляхи і їх приятелі перекручують і правду і слушність і справедливість. Вони кажуть, що український загал хоче Польщі, бо вона для нього дуже добра, а тільки самі лідери викрикають проти Польщі. І так хотять в підлий спосіб, брехнею обдурити сьвіт, обдурити держави, котрі рішають про відроджені народи та взяти наш край в тяжку неволю, а нарід знищити і зруйнувати.

Минулої неділї сотки тисяч американських Українців заплатили кілька тисяч долярів в телеграфічних офісах, аби перед Америкою, перед цілим сьвітом, а також перед своїм рідним краєм, показати, що ляцькі злочинці брешуть, бо український нарід як одна велика і ніколи непобідима громада стоїть муром проти ляцької неволі, а в обороні свого скарбу найцінніщого, своєї волі.

Сеї неділї до того народного протесту мусять прилучитись і ті товариства, які ще минулої неділї не вислали своїх телеграм, а тоді Лях-наїзник не зможе сказати, що в Українців нема одної гадки про ляцький розбій, **бо буде документно стверджено, що як в Галичині всі наші брата однодушно боролись пів року проти ляцького наїзду, так знова тут, в Америці, весь український нарід рішучо й однодушно запротестував проти сього розбою.**

Сказав славний московський письменник Максим Горкий, що **„права не дають, права беруть".** І се сьвята правда. Нічого не дістанемо без праці, труду і боротьби. За все треба боротись і треба держатись у боротьбі, а не уступатись. Лише борці, і стійкі борці, виграють в боротьбі. Будьмо-ж такими борцями, але будьмо ними всі! Нехай ніхто не остає поза рядами борців! Боротьба тут лекша ніж в старім краю, але треба видержати.

Наша справа не пропала і не сьміє пропасти і не пропаде, коли є у нас одна думка, одна воля і одна посьвята.

По правді і в Парижи справа галицької України не стоїть зле. Ляцький наїзд справи не змінив і мирова конференція нашого краю Ляхам ані не обіцювала ані не давала. Але чи президент Відсон чи англійський премієр Ллойд Джордж чи инші члени мирової конференції мусять бачити незломну волю українського народу бути власним господарем свого краю, коли хотять показати польському грабіжникови, що він не по своє сягає добро.

Тож кличемо ще раз: Протестуймо!

Протестуймо і в ту неділю з повною вірою, що наша слушна справа мусить побідити, а польські злочинці мусять бути покарані!

Станьмо всі разом, одною сильною громадою, а побідити мусимо!

ЧИ БУДЕ СПРАВЕДЛИВІСТЬ?

Французький премієр **Жорж Клемансо** яко голова мирової конференції в Парижи післав німецьким мировим делеґатам на їх заміти в справі предложеного мирового договору довшу відповідь делеґації, до якої долучив також свій лист, писаний, розуміється, як, також в імени цілої мирової делеґації.

В сім листі говорить ся також **про Польщу** і про засади, якими конференція руководилась, полагоджуючи справу Польщі.

Подамо отсе кілька виїмків з того листа.

Ось-що пише Клемансо:

Не може бути сумніву щодо намірів союзних і запримкнених держав (аліянтів, Америки і инших, що зєдинились у війні) оперти уклад Европи на засаді освободження поневолених народів і пересунення національних границь як тільки можливо після волі інтересованих народів, даючи їм рівночасно змогу жити независимими національними та економічними житями.

Дальше пише Клемансо, що **Польщі признано всі землі, які є заселені неоспоримо польським населенем.**

Цікаве є між иншим і те, що Клемансо називає Польщу **„державою з понад 20 міліонами народу".**

Се останне вказувало би, що мирова конференція не має гадки відбудовувати „історичної Польщі" з населенем 40 до 50 міліонів, як того хотять Поляки, а особливо їх лідери Дмовскі, Падеревскі і їм подібні вшехполяки. Польща з 20 міліонів — се **польська Польща, яка Полякам належить ся по справедливости, а не „історична"**, якої хоче Падеревскі, котрий нічого розумного з історії не навчив ся. Тих 20 міліонів — се яких 5 міліонів Поляків, Німців і Жидів з німецької Польщі; яких 3 міліони Поляків і Жидів з Краківщини і частинки бувшого австрійського Шлеска та яких 13 міліонів Поляків і Жидів з російської Польщі, — **разом 21 міліонів населеня.** Се була би дійсно **польська Польща, неоспоримо польська і створене такої Польщі означало би забезпечене мира в східній Европі.**

На таку Польщу згодить ся цілий сьвіт. Згодять ся також Українці, Білорусини і Литовці і тільки така Польща може удержатись при істнованю.

Не буде там галицької України ані Литви, та дарма, тепер не пора відбудовувати старосьвітські тюрми народів.

Сі слова з листа премієра Клемансо, **які є словами паризької мирової конференції,** додають Українцям надії, що справедливість буде сповнена та що галицька Україна буде освободжена з польського наїзду, а наїзники за свій злочин будуть покарані.

Однак памятаймо, що ніщо нам не буде дане, чого ми самі не будемо готові обороняти і здобути.

Також наше сьвяте право до нашого рідного краю мусимо **обороняти і здобувати.**

Тож нехай нам сі слова мирової конференції додадуть надії, що своє сьвяте право здобудемо у слушній боротьбі. Але не ждім, а берім ся до діла!

Використаймо ще сю нагоду в сю неділю до протестів! Нехай протести засиплять американську мирову делеґацію в Парижи і державний департамент у Вашінгтоні!

Складаймо жертви на оборону нашого краю!

Будьмо все готові до оборони і до посьвяти за волю галицької народної республики, а тоді на питане: Чи буде справедливість? — зможемо відповісти: Буде, але треба її взяти!

Ляхи були завоювали галицьку Україну своєю злодійською господаркою. Український нарід тепер був відповив її, але Лашва знов наїзджа, бо завоювати її. Однак того завоювання вона довго не втримає, бо прийде вихор і понесе варшавське сьміте до Варшави.

БОЛЬШЕВИКИ ВОРОГИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ.

До нашого відома дійшло покищо три факти, які сьвідчать, що большевики є грізними ворогами національного істнованя Українців. Вони — ті вороги, котрі під покришкою робітничого братерства хочуть лекше добитись своїх цілий, а се: поневолити нас вже раз на все — заборонили уживане української мови в урядах на Україні, заборонили українську національну пропаґанду на Україні, а вкінци заявляють, що ціле українство починаєть ся і кінчить ся на співі і музиці.

Ось ті факти, на котрих ми опираємо своє твердженє, що большевики є ворогами українського народу:

Дня 2-го січня 1919 року директорія під проводом Семена Петлюри потвердила закон про державну мову в українській державі. Державною мовою є мова українська — Знова про те, як до української мови відносять ся большевики, вистарчить знати отсей факт, поданий до відома київською газетою „Червоний Прапор": — На рапорті комісаря головної військової санітарної комісії, написаним українською мовою, начальник київського ґарнізону написав таку замітку по московськи: „Комісареви: В саветській Росії пишуть тільки русскою мовою. Тратити гроші на винаймлюване перекладчиків не позволяють ся. Прошу писати по русски".

Телеґрама з Києва, 28. лютого 1919, подає: Большевицьке правительство видало декрет про заборону націоналістичної аґітації на Україні. З приводу того „Червоний Прапор" пише: — „В сучасних услівях правительственного саветського напряму на Україні і в міжнародних відносинах сей декрет може були лише добрим оружем в руках русифікаторів у їх боротьбі з українством".

Телеґрама з Копенгаґен, 15. червня 1919, доносить: Жидівські соціялісти на Україні, партія Поалей Сіон, виступили з рішучим протестом проти большевицького правительства на Україні, під проводом Раковського, закидаючи йому русифікаційні тенденції. Раковський, що є президентом саветів на Україні, отверто заявив, що весь український рух відносить ся тільки до співу і музики, а робітники не мають часу занимати ся такими ділами.

Розваживши добре три повисші вістки, прийдемо до заключеня, що большевики нічим не ріжнять ся від попередних правителів Росії, царів, котрі під кличами панслявізму скривали свій чорносотенний імперіялізм. Царі голосили, що йдуть визволяти Галичину з тевтонського ярма, а в дійсности на цілі вони мали загарбати сей край під себе і погасити там останний огонь українського житя, яке грозило розчленованем російської імперії. Большевики голосять, що йдуть на Україну визволяти українського робітника з економічної неволі, але рівночасно вони несуть тому робітникови і економічну і національну неволю, бо при помочи штиків рабують у нього всьо його добро: гріш, збіже і худобу — вивозячи се в Московщину, — а також забороняють йому його рідну мову, зневажають його народні сьвятощі, руйнують його історичні памятки, насьмівають ся з його заслужених мужів, — і кажуть, що українство не є жадною політичною ідеєю, а лише артистичною прикметою „єдиного і неділимого русского народу". Треба сподіватись, що незадовго большевицькі провідники скажуть за царськими політиками, що українство є німецьким винаходом. Можна і того сподівати ся.

Значить, в національній політиці супроти України Ленін і Троцький нічим не ріжнять ся від Львова і Сазонова, бо і одні і другі всіми силами старають ся усунути українському народови зпід ніг ту основу, на якій будуєть ся самостійне істнованє; всіми способами хочуть доказати сьвітови, що Україні не є політично ані національно окремішностию, тому для них не потрібно жадної національної автономії. На жаль, між Українцями є такі, що попирають і перших і других. Тих, котрі попирають Львова і Сазонова, ми називаємо москвофілами, кацапами, ренеґатами, зрадниками, запроданцями, хрунями; такими мусимо уважати і тих, котрі попирають політику Леніна і Троцького супроти України і українського народу.

ЧИ Є У ВАШІЙ МІСЦЕВОСТИ ВІДДІЛ У. Н. СОЮЗА?

Як нема, то кождий сьвідомий Українець повинен постарати ся, щоб заснувати його.

До заснованя нового відділу У. Н. Союза потреба на початку не меньше як 6 нових членів.

По близші інформації в справі заснованя нового відділу треба зголошуватись листовно на адресу головного рекордового секретаря У. Н. Союза.

S. MILANOWYCZ

P. O. Box 76 Jersey City. N. J

ЗБИРАЙТЕ І СКЛАДАЙТЕ ЖЕРТВИ НА 100.000-НИЙ ФОНД ОБОРОНИ ГАЛИЧИНИ!

ПРОТЕСТАЦІЙНІ ВІЧА.

3. Олвайн, Айова.

Дня 12. червня в нашій місцевости відбули ся надзвичайні українські збори, на котрих явили ся всі Українці, проживаючі в сій місцевости. Збори були скликані в тій цїли, щоби вислати рішучий протест проти ляцького насильства і проти загарбаня Ляхами нашого краю, Галичини, і щоби ухвалені резолюції вислати на мирову конференцію до Парижа і до Вашінґтону.

Ухвалені резолюції були отсього змісту: Ми, Українці, рішучо протестуємо проти польського насильного наїзду на наш край і уклінно просимо мирову делеґацію, щоби вона приказала польським військам уступити з українських земель, і що ми ніколи не згодимось на тоє, аби хоть найменьший куснік української землі належав до імперіялістичної Польщі.

Зараз на другий день, 13. червня, ухвалені резолюції вислано через Постал Парсел Телеґрам Ко. до Парижа, а другу подібну резолюцію вислано до Вашінґтону.

Всі присутні Українці на тих зборах зложили добровільні датки на покрите коштів телеґрами, котрі то кошти виносили $19.91.

Дня 14. червня сей протест появив ся в американських дневниках „The Oelwein Register", тож сердечна подяка від нас належить ся Пану Редакторови згаданої часописи, котрий радо згодив ся на поміщене нашого протесту в своїй газеті.

Честь і слава всім тим Українцям, котрі прибули на ті надзвичайні збори, лишивши на той час свої домашні занятя, і не жалували датків на потрібні кошти. Честь і слава всім тим Українцям, котрі отверто стоять в обороні свого рідного краю, своєї рідної землі, котра є злита потом і кровю наших предків і братів. Тож я думаю і єсьм певний, що в сім часі, в часі нападу ляцької орди на наші рідні українські землі, з кождої місцевости американської републики, де живе хоть би найменьше число Українців, пійдуть подібні протести до Парижа і до Вашінґтону проти ляцької брутальности. Тими протестами ми станемо до помочи нашим братям, котрі проливають свою горячу кров в обороні справедливости. Се буде правдивим доказом, що весь український нарід, жиючий на вільній землі Вашінґтона, є тогосамого духа, що наші брата в старім краю, що ми разом з ними хочемо і мусимо визволити ся з довговічної ляцької неволі, що бажаємо волі і свободи, щоби довгими віками поневолена Україна стала самостійною державою.

Нашим могучим кличем є і буде: „Проч, Ляхи, з українських земель!"

Н. Гуцул, предс.
С. Олексюк, секр.

4. Джерзи Сіти, Н. Дж.

За покликом Головного Українського Народного Комітету в Злучених Державах, аби на день 15. червня Українці по всіх місцевостях уладжували протестаційні віча проти наїзду ляцької орди на українські землі, Українці з Джерзи Сіти, Н. Дж., зрозуміли справу як слід, бо зійшли ся на віче громадно (до церковної галї), даючи тим доказ, що вони готові на все, щоби тільки здобути свободу своїй рідній, дорогій вітчині, Україні. Не бракло на тім вічу і українських большевиків, які однак зрозуміли вагу віча і не робили жадних заворушень серед зібраних.

Віче отворив предсідатель місцевого У. Н. Комітету, п. Мих. Гузьо, покликуючи на предсідателя зборів п. Осипа Стеткевича, котрий, занимаючи місце, попросив зібраних, аби спокійно заховували ся та не підносили ніяких особистих чи партійних справ, аби віче випало поважно. Опісля предсідатель покликав двох секретарів, п. Л. Стахурського і п. Василя Матвіяса.

Перший забрав голос п. Николай Вацлавський. Сей чоловік є противником нашої партії, однак сьвідомий Українець, і яко такий натякнув на ту тяжку недолю, яку наша Україна переживала і переживає. Він змалював яркими красками страшні знущаня ляцької орди над українським народом і візвав нарід станути щиро до праці, устроювати частійше віча і дискусіями над українськими справами осьвідомлювати себе і своїх заспаних братів.

Відтак приступлено до відчитаня резолюцій, виготовлених Головним Українським Народним Комітетом, які зістали приняті одноголосно і вислані до американської делеґації в Парижи, як рівнож і до Вашінґтону.

По принято резолюцій забрав голос п. Антін Зубрей, взиваючи нарід до кровавої пімсти на нашім віковічнім ворогови-Ляхови, і то пімсти такої, щоб аж пекло сьміялось. Пан М. Левицький радив, аби таки сейчас зачати бойкот проти Ляхів. Оба кличі, кинені в нарід, викликали таку велику жажду пімсти, що довший час годі було присутних успокоити.

Серед загальної метушні вийшов на естраду о. Александер Улицький, взиваючи всі місцеві товариства вислати приняті резолюції як до Парижа так і до Вашінґтону.

Відтак на внесене п. Л. Стахурського, поперте п. О. Логином і п. В. Матвіясом, збори ухвалили вибрати рекрутаційну комісію, яка малаб ся заняти орґанізованем Української Армії, щоби у відповідним часї станути до боротьби з ворогами України. До рекрутаційної комісії увійшли пп.: Іван Корецький, Осип Логин, Лука Стахурський, Григорій Райнгарт і Василь Матвіяс.

На внесене п. М. Цаповського збори ухвалили наради на день 22. с. м., то є в неділю по вечірни.

Опісля приступлено до збірки гроший на Фонд оборони українських земель, яка принесла суму $449; окрім того братство св. Івана Хрестителя, 270 відділ У. Н. Союза донесло по зборах чек на $100, то разом зробило квоту $540 (поіменний спис жертводавців буде оголошений у загальнім виказі).

Наконець на внесене п. Осипа Стеткевича, предсідателя зборів, принято ще одну резолюцію. Сю резолюцію читав предсідатель, а нарід, вставши з місць і піднявши руку вгору на знак присяги, повторяв:

„Заявляємо торжественно і присягаємо перед Богом, перед самими собою, перед духами наших погибших героїв і перед цілою українською суспільностию, що до кінця свого житя будемо щиро працювати над відродженем свого рідного народу. Аби здобути політичну независимість для своєї вітчини, України, ми пожертвуємо не тільки своє майно, але і житє. Так нам, Боже, допоможи, амінь".

Забирали голос ще й отсі бесідники: К. Кирчів, І. Жарський, І. Корецький і Й. Вацлавський.

Провід віча був в добрих руках, тож і нарди відбули ся поважно і з повним успіхом. Настрій серед присутних був високо патріотичний і відповідав вповні поважним протестаційним зборам.

По вичерпаню порядку денного предсідатель подякував присутним за участь на вічу, а бесідникам за красні патріотичні промови. Після того вічевики почали поволи опускати вічеву галю, присягнувши пімсту ворогам, які схочуть простягнути свої брудні руки по кроваві здобутки українського народу.

Л. Стахурський,
В. Матвіяс, секретарі віча.

5. Пітсбурґ, Па.

Дня 15. червня б. р. в гали парохіяльній при улици 7-мій і Карсон зібрали ся масово Українці міста Пітсбурґ, Па., щоб запростествати проти російського нападу, якого допустили ся польські хижаки-вампіри на галицькій Україні.

Віче отворив місцевий парох, о. Е. Сидорик. До президії покликано п. В. Котуляу яко предсідателя та двох секретарів, п. М. Дрозда і п. І. Хому.

Довгий реферат виголосив о. Е. Сидорик. В палкій і красномовній бесіді він повів слухачів під рідну стріху, яку як оминули російські ґранати, то тепер Ляхи, той Ляхи, котрий зовуть ся нашим братом, знищив до решти. Слухачі, перенісши ся в положене бідних ограблених сиріт, вигнаних зпід рідної батьківської стріхи, хоч в мужеських поставах, не могли здержати ся від сліз.

Забирали відтак голос і инші бесідники.

Заряджено збірку на Фонд оборони Галичини і в протягу 30 мінут зложено $441.65. Спис і гроші вислано на руки Гол. Укр. Комітету в Ню Йорку.

Одноголосно принято внесене, щоб не спомагати ворогів, даючи їм торгувати за всякі товари, а звертатись тільки до своїх чи американських бізнесменів. За переступлене сего приреченя всі одноголосно приняли на себе кару на Фонд оборони Галичини — 1 долярa за кождий раз.

В резолюції принято отсі точки:

1. З приводу розбійничого нападу і загарбаня польськими наїзниками нашої рідної землі, галицької України, як також чів під рідну стріху, яку, як о-Волині, ми, зібрані днесь на масовім вічу, в імени поверх 4.000 Українців, проживаючих в Пітсбурґ, Па., які оставили там власну землю, батьків, жінок і дітий — проти сего нечуваного доси в історії сьвіта розбійничого польського нападу цілим огнем крови і силою всеї енерґії протестуємо! Висше означеніи землі були від довгих століть боронені перед навалами азійських орд грудьми українського мужика, а вже найбільше через остатних пять літ. Та Холмщини, Підляшя, Поліся і земля, з котрої, як взяти в жменю і потиснути, то потече жива ще українська кров,—та земля н єсьміє ніким бути загарбана, бо вона є від віків наша, а ніхто инша!

2. Просимо Сьвітлу Мирову Конференцію в Парижи, щоб вона своєю могучостию здержала і вицофала польських наїзників з української території, бо ми обіцяємо, що остатну каплю своєї української крови виллємо в боротьбі за волю рідної землі, за волю України!

3. Взиваємо і просимо гуманне, демократичне Правительство Злучених Держав у Вашінґтоні, щоб се правительство відмовило всякої моральної і матеріяльної піддержки для розбійницької, імперіялістичної Польщі, бо Польща, загарбуючи галицьку Україну, Холмщину, Підляшє, Поліс і Волинь, поповнила розбійницький напад на територію Української Республики.

4. Домагаємо ся від правительства Злучених Держав признаня української Республики.

По закінченю віча вислано сейчас протест після формули Гол. Укр. Нар. Комітету кабелеґрамою до мирової конференції в Парижи і телеґрамою до правительства Злучених Держав у Вашінґтоні.

Іван Хома,
Михайло Дрозд,
секретарі віча.

МОРСЬКА ТОРГОВЛЯ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ.

З чотирох американських портів на Атлянтійськім березі: Бостон, Ню Йорк, Вілмінґтон і Філядельфія, — 221 кораблїв і 1,172,702 тон набору розвозять американські товари на всі сторони сьвіта.

Шість з тих кораблїв (23,295 тон) правильно перевозить товари на західне побереже Полудневої Америки, двайцять чотири кораблї (166,032 тон) на східне.

Девять кораблїв (74.596 тон) відправляєть ся правильно до Китаю і Японії.

Торгові зносини з Австралією, Новою Зеляндією і Африкою удержують ся шести пароходами (42.590 тон).

Сто кораблїв (319.592 тон) плаває між тими чотирма портами і Західною Індією та Карибськими островами.

Торговля з Східною Індією та на Індійське море має пять американських кораблїв (37.429 тон).

В атлянтійській торговлї, з Північною Европою, служить пятьдесять кораблїв (373.146 тон), з Полудневою Европою і Середземним морем тринайцять кораблїв (91.120 тон).

Окрім тих чотирох північних портів в Америці на Атлянтійськім боці є ще великий порт Балтимор і тринайцять портів на полудне від Балтимор: Гемтон Родс, Бронсвік, Джексонвіл, Пенсакола, Савана, Темпа, Мобіл, Ню Орлінєс, Голфпорт, Галвестон, Тексас Сіти і Порт Артур.

З тих полудневих портів правильно курсує 161 американських торгових кораблїв на 697.807 тон набору. Власне десять кораблїв (35.834 тон) удержує торговлю з західним побережем Полудневої Америки, трийцять пять (163.191 тон) з її східним побережем, один корабель (11.086 тон) з Китаєм і Японією, трийцять чотири (163.191 тон) з Західною Індією і Карибським морем, шість (37.297 тон) з Полудневою Европою і сорок кораблїв (230.160 тон) з Північною Европою.

Цирість може знищити чоловіка; фальшивість обезчещує його.

Штучним є той поцілунок, яким одна женщина витає дру-

МОЖЕТЕ ВИСИЛАТИ ГРОШІ ДО ВАШОГО КРАЮ ЯК ПОПЕРЕДНО. ПИТАЙТЕ ЗА ЦІНАМИ І ИНШИМИ ІНФОРМАЦІЯМИ У

JOHN NEMETH STATE BANK

1597 Second Ave., NEW YORK
Cor. 83rd St.

41—

УКРАЇНСЬКІ ВИРОБИ НА АМЕРИКАНСЬКІЙ ВИСТАВІ.

Недавно тому відзивав ся Український Народний Комітет в імени „Американського Союза Штуки", щоб українські емігранти в Америці пересилали до офісу У. Н. К. всякі народні ручні вироби, позаяк Американці устроюють в Ню Йорку міжнародну виставу і запрошують Українців до співучасти. Що правда, не відповіли Українці на сей клич як пристало, але всеж таки справа не вийшла ся і якось надсодівано найшла гідне місце поміж иншими народами. Я певний, що кождий Українець, загостивши під ч. 10 Іст 47-мої улиці в Ню Йорку і заглянувши до кімнати, де ріжні народи розложили всякі ручні роботи, відразу сказав би, що Україніці таки могли бодай трохи ліпше поставити ся. Сю обставину можна приписати хиба тій прикрій ситуації, яка гейби приголомшила весь наш нарід. До тих, котрі приложили найбільше труду, щоби вистава хоч яко-тако виглядала, належить на першім місци пані Михайлина Мельник (341 Іст 6-та ул., Ню Йорк), дальше Василь Вінтоняк, М. Сидор, Юстина Надзічна, Січовий Базар і о. М. Підгорецький. Хотяй нема на тій виставі того, чим Українці могли би перед чужинцями як слід показати ся, то всеж таки найдуть ся там ріжнородні лацьоркові вироби, герданці, вишивані сорочки, гафти, українські костюми і вироби пацьоркові в дереві. З того всего чужинці можуть собі бодай виобразити, що Українці мають.

Що Американці самі від нас о много більше сподівали ся, може посьвідчити хоть би і та обставина, що дали нам в галерії першорядне місце. І хто знає, о скільки гірше вони би собі все представляли, коли би не була присутною пані М. Мельникова, яка мусить все пояснити. За те честь їй і слава. На найбільшу увагу на тій виставі заслугують слідуючі народности: Скандинавці, Мадяри, Чехи, Словаки, Італійці, Французи, Бельгійці, Хінці, Японці і Москалі. Щодо сих останних то вони поприсують ся переважно українськими виробами, але їм можна і так простити, бо о все постарали ся Жиди з України, які, рік ясна, не назвуть себе инакше як Москалями.

Цікавим є те, що Американці не вдоволені тим, що бачать; їм рівнож цікаво знати, як се або те виробляють ся. О скільки находять інструкторів, які приміром в українськім відділі, то і на се дістають відповідь. Коли чого докладно не розуміють, то просять о адресу інструктора, або прямо купують дану річ і дуже красно платять. Таке бодай поняте мають Українці. Щодо українських річий то майже всі розпродані. Позамовляли богато сорочок, костюмів і инших річий. Можна напевно сказати, що коли би Українці були пересилали всі ті річи, які нераз валяють ся по кутниках, то з певностию були би їх корисно збули. Але про се тепер говорити запізно.

Всеж таки Українці не лишили ся позаду і хотяй з великим трудом то всеж показали чужинцям, що і в них є якась народна штука і смак. Ся знов обставина може хиба нас навчити, щоби на другий раз приложити більше старань, але не тільки зі сторони одиниць, а від усего загалу.

М. Д.

Пані Михайлина Мельник, інструкторка в українськім відділі на міжнародній виставі в Ню Йорку.

ДО ВСІХ МІСЦЕВИХ У. Н. КОМІТЕТІВ І ДО ВСІХ УКРАЇНЦІВ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ.

Звертаємо ся отсим до всіх місцевих У. Н. Комітетів і до всіх Українців в Злучених Державах, щоби в найблизших днях постарались о звіти про українську акцію в справі **Побідної Позички Свободи в кождій місцевости**, де є хоч би маленька українська громада.

Головна Канцелярія У. Н. Комітету в Ню Йорку власне тепер приготовляє загальний звіт української акції для департаменту скарбу і мусить мати для того звіту як найдокладнійші звіти з усіх місцевостий.

Де є У. Н. Комітет, там його уряд повинен про се подбати, а де ще доси не основано У. Н. Комітету, там місцеві українські товариства або і поодинокі патріоти повинні постаратись зібрати дані про се, **кілько Українців та Українок закупило ноти і за яку суму і такий звіт прислати зараз до Головної Канцелярії** У. Н. Комітету.

Треба зібрати такі дані:

1. Кілько Українців і Українок купило ноти через місцеві У. Н. Комітети або українські комітети Позички Свободи.
2. За яку суму купили вони тих нот.
3. Кілько Українців і Українок купило ноти по фабриках, рольнях, копальнях, торговлях і т. д.
4. За яку суму купили вони тих нот.

Зібравши ті дані (найліпше се зробити, спитавши членів місцевих товариств, парохій, братств, сестриць і т. д. на мітінгах), треба написати їх в листі і післати до Головної Канцелярії У. Н. Комітету в Ню Йорку.

Післати треба **як найскорше**, а в кождім разі не пізнійше як 25-го червня с. р.

Адресувати листи так:

UKRAINIAN NATIONAL COMMITTEE,
70 Fifth Avenue, Room 1008, New York City.

Ню Йорк, дня 28. мая 1919.

Український Народний Комітет в Зл. Д.

К. Вишевич.

УКРАЇНСЬКЕ ПИТАНЄ. РОСІЯ І АНТАНТИ.

(Дальше).

8. Причини немочи Центральної Ради і української партії.

Річ в тім, що селяни, котрі є в дійсности українським народом, готові все і всюди піддержувати лише своїх Українців, захищаючих рідну мову і борячих ся проти кацапського заюдження (кацапами нарід називає Москалів), але в партійних кличах вони розбирають ся лише тоді, коли в практиці бачать, до чого вони ведуть. Покіж вони не здійснені, нарід готов піддержувати ту партію, котра після нього може дати йому найбільше. Українська суспільність ділить ся на слідуючі партії:

1. Партія соціялістів федералістів, складаєть ся з учених, чиновників, з осіб свобідних професій, взагалі з дійсної інтелігенції; ся партія принимає соціялізм о стільки, о скільки він може бути здійсненний при нинішнім суспільнім стані, відкладаючи його дальший розвій житевій еволюції: тому вона є за викупом землі від великих землевласників і за передачею їх в дідичне покористуванє селянам, також за оплатою; знова слово „федералізм" в назві ся партії осталось тому, що вона, поки було можливо, обстоювала федерацію з Росією, а відказала ся від того лише тоді, коли побачила неможливість федерації, оставляючи на своїм прапорі федеративний принцип взагалі, не обовязково з Росією, а з тими, що сього захочуть і з ким се буде вигідно для України.

2., Партія соціялістів самостійників відріжняєть ся від попередної тим, що цілком не допускає ніякої можливости федерації.

3. Партія українських соціялдемократів, розповсюднена між робітниками, держить ся програми спільної всім соціял-демократам; в земельній програмі відріжняєть ся від соціялістів федералістів лише тим, що признає бажаним перехід земель від великих власників до селян без викупу.

4. Партія соціялістів революціонерів поставила на своїм прапорі соціялізацію землі без всяких викупів.

З тих партій соціял-демократична, для котрої земельне питанє стоїть на другім місци, не тішила ся особливими симпатіями зі сторони селянства; з останних же соціялісти революціонери давали землю без викупу, даром, а для селянина, котрий в цілім сьвіті переконаний, що дідичі дістали землю грабіжним способом, представляєть ся в теорії більше справедливим, коли у грабіжника відібрати зраблене без винагороди. Що таке соціялізація, селянин не думав і не розумів. Коли приходило ся говорити з ними і питати, чи вони бажають віддати землю на спільну власність, вони енерґічно протестували. Соціялізація для них, — се одержанє дідичівскої землі без викупу, і через се вони всі записували ся в партію соціялістів революціонерів і її піддержували. Особливо в той час, коли революційний над ще не проминав.

З початком революції Центральна Рада створила правительство з соціялістів федералістів і соціял-демократів, під проводом Винниченка. Се правительство — розуміє ся: демократичне, бо на Україні другого бути не може, але не крайнє — створило українську державу. Одначе партія соціялістів революціонерів, о котрій скупила ся в більшій части горяча молодіж, не покінчивша ще свого образовання, виражала постійне негодованє з умірковaної політики правительства, особливо в земельнім питанню. Не маючи в своїм складі людий, спосібних до державної будови, ся партія майже до приходу большевиків у Київ терпіла зганданє правительство. Але незадовго до большевицкого приходу, — уважаючи, що її діячі вже приглянули ся достаточно до правительственних справ, партія соціялістів революціонерів, маючи за собою більшість в Центральній Раді, повалила правительство і створила нове, головно з соціялістів революціонерів, під проводом Голубовича. В сій час се показало ся дуже вдатним, бо для боротьби з большевиками молоді, горячі люди без сумніву надавались красше ніж люди праці і знаня. Але коли Рада повернула в Київ, по утечі большевиків, коли настав час не боротьби, але будови, а головно виповнене принятих на себе державною обовязків, правительство Голубовича оказало ся цілком безсильним. Коли би на другорядних позиціях не находились були солідніші елементи, головно з партії соціялістів федералістів, міг би був відразу наступити крах цілого державного механізму. На щастє, завдяки тим другорядним позиціям, крах не наступив, але організувати виповнене зроблених Німцям збіжевих обіцянок правительство не уміло. Бачучи, що діло не поправляєть ся, Німці, нарід явний і чесний, але не володіючий спосібностию глядіти глибоко в чуже внутрішне житє і розуміти чужий характер, стали пильніше прислухувати ся інсинуациям зі сторони русскої суспільности, складаючої ся, сказати по правді, з богатших людий, головно із зросійщених Жидів. З другої сторони, не дістаючи того, що було обіцяне, німецькі війска з причини голоду були змушені прискорити реквізиції по селах, чим озлобили проти себе населенє.

9. Гетманський переворот і Німці.

Все те додало відваги руській і польській буржуазії, богатим поміщикам і промисловцям, котрі зорганізували партію так званих „хліборобів-властителів", куди потягнено і декілька великих землевласників української національности, задачею котрої було заміщує українського установити на Україні русске правительство. В тойсам час проти партії соціялістів революціонерів зорганізувала ся українська партія хліборобів-демократів, в котру війшло значне число селян-властителів, вже зрозумівших, що соціялізація земель грозить їм так, як і дідичам, позбавленем їх земельних наділів. А що хліборобів-властителі ясно бачили неможливість своїми силами добитись якогобудь успіху, вони постарали ся перетягнути на свою сторону хліборобів-демократів, причім однак, — знаючи українську орієнтацію останних — не рішили ся явно говорити про русске правительство, а противно, — прокидаючись Українцями, говорили, що потрібно створити нове українське таки правительство, але не соціялістичне, лише кріпке і сильне. Декілька горячих українських голов, так звані гетьманці, жиючі своїми думками не в днях сучасности, а в мріях про привернене старої слави запорожських козаків, старих козацьких строїв і військового козацького укладу житя, прийшли їм на поміч тим, що підали гадку установити гетьмана. Кандидат на сей уряд найшов ся скоро: се був потомок одного з українських гетьманів, богатий землевласник, гвардейский генерал русскої служби Павло Скоропадський, чоловік дуже мягкого характеру, котрий ніколи передтим у українськім питанєм не занимав ся, але підчас революції під впливом повставшого українського руху в корпусі, яким він проводив, згодив ся один з перших зукраїнізувати його. Його українське походженє, факт українізації ним корпуса — служили для Українців-гетьманців доказом того, що він буде вести українську політику; з другої сторони мягкість його характеру, його богатий стан і попередна служба служили запорукою для хліборобів-властителів в тім, що його можна буде в будучности підчинити своїм впливам і змусити вести ту політику, котра буде на руку русским поміщикам. Проби заговірників перетягнути на свою сторону партії соціялістів федералістів і соціялістів самостійників не довели до нічого, бо ті партії, головно перша, добре зрозуміли, що як в справу вмішали ся русскі, то з цього крім зла не може вийти нічого більше. Тоді хлібороби-властителі стали робляти Німців і постепенно переконали їх, що порядок і збіже може бути лиш на случай установленя гетьманства, яко одинокої руководячої сили, для котрої в роботі не буде перепоною партійна боротьба.

Партія українських соціялістів федералістів яко бачила всю погибель політики Центральної Ради, веденої соціялістами революціонерами; вона нераз пропонувала створити коаліційне правительство з більше умірковaних елементів, але довгий час її зусиля були даремні: з її складу, правда, вибрано трох міністрів, але тим міністрам соціялісти революціонери не давали ніякої свободи, всі важні справи полагоджували в їх неприсутности, так, що положенє тих міністрів було прямо таки трагічним. Вони повинні були нести на собі відвічальність за політику правительства, не принимаючи в тій політиці жадної участи. Партія не відкликала їх тому, що в тих галузях управи (суд, школа, промисл і торговля), котрі вони на себе взяли, вони приносили велику користь Україні. Але конець кінцем партія не видержала і відкликала своїх міністрів. Сей відклик вдарив громом в Центральну Раду, яка виразно бачила, що без тих людий вона нічого в ділі управи не зробить, а через се соціялісти революціонери рішили ся пійти на уступки — покликали до правительства „буржуазні" елементи, то є соціялістів федералістів і соціялістів самостійників.

На жаль, соціял-революційні діти прийшли по розум трохи пізно, бо Німці вже передтим рішили зробити переворот на Україні: під охороною їх військ хліборобів-властителі з гетьманцями і частию хліборобів демократів зібрались на Софійській площі і вибрали гетьманом Скоропадського; піддержуючий їх військами зорганізований відділ русских офіцирів арештував членів правительства і розігнав Центральну Раду; знова німецькі війска всюди в провінції арештували власти, поставлені правительством Ради.

10. Політика гетьмана і розмаскованє русскої суспільности.

Поставлений головно русскими кругами, але зависимий також і від гетьманців, гетьман Скоропадський захотів зорганізувати мішанє русско-українське правительство, і, віддавши головні портфелі русским — всім звісним противникам усього українського, став сі портфелі предкладати Українцям з партії соціялістів федералістів. Так приміром портфель міністра заграничних справ предложено бувшому міністрови при Винниченку, Олександрови Шульгинови і директорови департаменту Лоському; портфель міністра справедливости — бувшому міністрови Шелухинови, і т. д. Але партія соціялістів федералістів, котра добре розуміла, що їй пропонують грати тусаму ролю, яку її члени грали в правительстві соціялістів революціонерів, не могла приняти зроблених їй предложень. Вона згодилась зєдинити ся з своїми, таки українськими, більше лівими партіями, котрі свого часу для спасеня України від рабства згодили ся пійти на деякі компроміси. Коли з німецьких заяв злучені українські партії переконали ся, що Німці будуть піддержувати гетьмана за всяку цину, вони, ті партії, згодили ся навіть признати його на услівях обіцянки скликання парляменту і сформованя дійсно українського правительства. Гетьман однак не міг пійти проти посадивших його русских поміщиків і відказав ся від предложених услівій, а Німці в свою пору піддержали його.

Тоді українські національні партії зєднали ся в національний союз, котрий, розуміє ся, не був у змозі боротись явно, поки на Україні були німецькі війска, але за се явив ся звеном, скупившим в однім напрямі людий ріжних партій в силу одного лиш принципу національности. В гетьманське правительство союз не пустив своїх членів, але дав їм право служити на технічних посадах, щоби склад міністерських і инших інституцій не тратив свого українського облича. Президентом національного союза був з початку соціяліст федераліст Ніковський, редактор „Нової Ради", а відтак, коли Ніковський з причини недуги відказав ся, зістав вибраний український соціял-демократ Винниченко, звісний письменник, бувший голова правительства, чоловік хоч і лівих переконань, але націоналіст, а тому й державник.

Гетьманське правительство, до котрого вступив лише один дійсний Українець, Дорошенко, соціяліст федераліст, змушений вийти через се з партії, — почало вести цілком оригінальну політику: уважаючи себе за Українців, видаючи всі розпорядженя і навіть правительственну газету в українській мові, воно почало масами привозити з Московщини бувших чиновників попереднього царського правительства, почало побільшати склади всіх міністерств і заповняти їх новопривувшими, а коли останніх було вже більше, їх принимано до поодиноких міністерств, а викидано Українців. Послідних постепенно висувано з усіх міністерств, крім хиба міністерства заграничних справ, де був міністром Дорошенко, і міністерства народної осьвіти, де склав висших урядників представляв собою збиту масу Українців-патріотів, і притім спеціялістів, котрих усунути і замінити було досить тяжко; дальше — на українські газети введено цензуру, яка не пропускала ані одного правдивого слова щодо русских; Українців масами арештовано яко „соціялістів", саджено в тюрми, причім освободити їх відти було неможливо, бо гетьманське правительство заявило, що арешт переводять Німці, а Німці говорили, що вони несуть тільки охорону, а арешти переводить гетьманське правительство; вкінци введено жандармерію і охранку після русского звичаю. Все те робило ся в ім'я порядку, а через те Німці піддержували всьо. Так продовжало ся кілька місяців — від мая до вересня 1918 року.

Порядку однак жадного не було; коли він сяк-так ще держав ся, то лише при помочи німецьких штиків. Негодованє в народі, з котрим органи гетьманського правительства поводили ся гірше ніж колись чиновники старого російського режіму, — росло, причім на щасте русским людям не можна було на тій основі аґітувати проти Українців, бо кождому було ясно, що гнет переводять не Українці, а русскі і що іменно останні опирають ся на німецькі штики.

Постепенно Москалі, чуючи опору в масах навезеної нібиінтелігенції, то є чиновників і бувших офіцирів з Росії, остаточно скинули з себе маску і в пресі стали заявляти громадим голосом, що ніякої України немає, що вона є частию Росії, правительственні інституції почали виступати проти діловодства в українській мові, з бувших офіцирів почали орґанізувати ся дружини, чаче до боротьби з большевиками, і ті дружини, в виді бувших русских військ, недвозначно заявили, що вони орґанізують ся для знищеня всього українського і установленя російської імперії.

(Конець буде).

ПОЗІР УКРАЇНЦІ!
Від десяток літ знана Вам фірма банкова

HENRY J. SCHNITZER STATE BANK

(Під контролею правительства держави Ню Йорк)
має честь повідомити, що таксамо як давнійше, так і тепер:
Пересилає гроші,
Продає шифкарти, і
Полагоджує другі справи, входячі в обсяг діланя.
Пишіть по інформації, або приходіть на адресу;
HENRY J. SCHNITZER STATE BANK,
141 Washington Street, : : : New York City.

ДІЙСНО ВОНИ Є СМАЧНІ І ПОМАГАЮТЬ.

Ліпше чим усе инше, що Ви колинебудь уживали.

Без сумніву Ви уживали ріжнородні розвільняючі средства, аби полекшити заточницеим внутростям, жовчевим болям і болям голови, котрі приходять і устають. Природна річ — Ви завели ся. Чи відомо Вам, що

PARTOLA

ЛІКАР В ВИДІ ЦУКОРКІВ

випробуваєте через мілїони людий протягом болато літ як ІДЕАЛЬНЕ РОЗВІЛЬНЯЮЧЕ СРЕДСТВО І ЧИСТИТЕЛЬ КРОВИ?

Чи знаєте Ви о тім? Добре, возьміть пачку, зажийте вечером дво цукорки а в завтра почуєте, що Ваші внутренности зістали вроченцей так натурально, так знаменито, що будете жалувати, що Ви не знали тих цукорків кілька літ вчаснійше. Тисячі людий висказало ся в той спосіб. Партоли отримали золоті медалї за їх знамениту якість. Вистерігайтесь імітацій (підробів). Велика пачка коштує доларя, шість пачок тільки $5.00. Замовляйте днесь.

АРТЕКА PARTOSA,
160 Second Avenue,
New York, N. Y., Dept. 20
(37)

В КОЖДИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

РУССКИЙ БАНКИР
ГЕНРІ К. ЗАРО
Затверджений Департаментом Банків Стейту Ню Йорк.
Принимає гроші на переховок і платить від них процент.
З його банку можна висилати назад гроші в кождім часі без попереднього виповідженя.
Liberty Bonds БОНДИ СВОБОДИ
Купують ся бонди кождої позички і висотів по цінах біржевих.
Для перехову вартісних річий в банку дасть ся огнетревалі схованки.
Русский Банк Генрі К. Заро запрошує всіх, навіть тих, що не інтересують ся такими схованками, щоби оглянули їх.
Його фірма звісна всім Українцям для котрих він зробив много добра, коли в часі воєнного часу поїхав до Европи. 122—
Банк отворений від 8.30 рано до 3 год. вечер, а в неділї від 9. до 1. години в полудне.
ГЕНРІ К. ЗАРО,
РУССКИЙ БАНКИР
39 Купер Сквер, ріг 3. евеню і 6-ої улиці,
(один банк від Української церкви св. Юрія).
HENRY C. ZARO, BANKER,
39 Cooper Square, Cor. 6th Street,
New York, N. Y.
The Zaro Bank Building.

КОЛИ ВИ НЕ МАЛИ УСПІХУ В ПРИВЕРНЕНЮ ЗДОРОВЛЯ
ПРИЙДІТЬ ДО МЕНЕ
в кождій хронічною, нервовою або скомплікованою недугою, котра вимагає услуги спеціяліста. Дорога до сейчасового повороту до здоровля стоїть для Вас отворена. Моєю методою я лічити жерело недуги і в сей спосіб дати висліди спричиняючи постійне поліпшенє в терпінях і в ліченю.

Спеціяліста висше 25 літ.
Порада даром.
Мої ціни є умірковані.

Нечиста кров, Недуги скірні, Недуги нирок, Недомагання міхура, Простатіяк, Недуги жолудка.

Руптура і Геморойи лічені з добрим успіхом без операції, Ревматизм, Біль серця, Нервове обезсиленє, Пріщі, Біль голови.

Нервове почуте обезсиленє, Нервове лихе травленє, Нервове вичерпанє, Болі в хребті, Рани в устах і на язику.

Всі другі недуги які є вислідом тих терпінь.

Dr. WILLMARTH, спеціяліст,
188 WEST 54th STREET, NEW YORK, N. Y.
Години урядові: від 10. рано до 8. веч. З ВИЇМКОМ ЧЕТВЕРТЕ, КОЛИ ОФІС БУДЕ ЗАЧИНЕНИЙ ЦІЛИЙ ДЕНЬ. В неділї і сьвята від 10. до 3. пополудни.

Нечиста кров і недуги скірні лічені з добрим успіхом.—Модні встрикування і Сеструм. 81—

ТУТ є ПОЯС НА ГРОШІ за яким Ви шукаєте. Зроблений з дуже сильного на подобу шкіру матеріялу. Коштує лише $1.00, 7 поясів $5.00. Гроші звертаєть на случай невдоволеня. Витріть се оголошенє і вишлеть враз з грішми до: 69—
NATIONAL SALES CO., Dept. 224,
Sta. D., Box 90, New York, N. Y.

ДОБРИЙ АПЕТИТ

сьвідчить про добре здоровлє. Не маєте доброго апетиту до їди, значить, що Ваш жолудок в непорядку, а коли появляєсь запір, се є ознакою, що Ваш систем травленя потребує помочи. Уживайте тому

СЕВЕРОВУ Жолудкову Горич

(SEVERA'S STOMACH BITTERS)

завсїди перед їдою в приписаних дозах, а скоро переконаєтесь про її успіх. Помагає травленю, поправляє чинности кишок і додає доброго апетиту до їди.

Старі та вичерпані люди повинні уживати сей жолудковий тонік від часу до часу, щоби піддержати себе в здоровлю і силї.

Цїна: { 75 центів і 3 цвети податок. / $1.50 і 6 центів податок.

Северові Домашні Ліки продають ся аптикарами всюди. Жадайте Ліків Севери і відкидайте підроблені ліки. Коли не можете їх дістати в своїй місцевости, вишлїть Ваше замовлене прямо до нас, залучаючи належну суму враз з такою. 67,70,73

W. F. SEVERA CO., Cedar Rapids, Iowa.

ВИКИДИ СВЕРБЛЯЧКИ

потребують як найскоршої помочи. Аби се осягнути, терплячий повинен купити і спробувати Северову Масть на шкірні хороби (Severa's Skin Ointment), котра принесе найскорру помічь в лїченю ріжних сверблячих викидів, як сверби, лишаї і весняні корости. Цїна 50 цент.; 2 цент. податок.

ЛІЧНИЧЕ ШКІРНЕ МИЛО

належить уживати тодї, коли лише тїло або лице є дїткнене. Поміж многими і ріжними милами які продають ся, ми уважаємо, що Северове Лїчниче Мило (Severa's Medicated Skin Soap) є одним з найбільше пожаданих виробів. Одна спроба переконає Вас, що його медичні і прочищуючі впливи дають рішучу помічь і вдоволенє. Цїна 25 ц. і 1 цент. податок.

ПРИ ГОРЯЧЦІ

терплячі чують ся ослабленими і горяча шкіра болить при дотиканю. Треба їй тому зовнїшною і охолоджуючого средства, котре би усунуло се горяче і колюче. Северова Антисепсоль уживаючи його після вказівок. Цїна 35 цент. і 2 цент. податок.

50 УГЛЕВИХ МАЙНЕРІВ

потреба до сталої роботи, з юнійною платнею до майнів в Humbert, Somerset County, Pa. до United Smokless Coal Company. Уголь є около три стопи високе і нема газу і води, повали є дуже добрі. Маємо 50 до 75 порожних домів мешкальних, з яких богато має електричне сьвітло, до сейчасного замешкання

THE UNITED SMOKLESS COAL COMPANY,
Humbert, Somerset County, Pa.

По близші інформації пишіть до Mr. G. A. Springer of 197 House Bldg., Pittsburgh, Pa. 73

Dr. M. SMITH,
16 E. 7th ST., NEW YORK,
поки Церква св. Юрія
Говорять по українськи
Tel. Orchard 6072

Лїчить успішно
ВНУТРІШНІ НЕДУГИ
У МУЩИН І ЖЕНЩИН.
Також лїчить недуги скірні, жолудка і крови. Застосовує найновійші електричні апарати. 58-69

Години урядові: від 8. до 10. рано, від 1. до 2. в пол. і від 6. до 8. вечером.

СОКОЛИКИ

Комедія в 4-ох дїях Григорія Цеглянського.

СЯ КОМЕДІЯ НАДАСТЬ СЯ ВПОВНІ ДЛЯ АМАТОРСЬКИХ ТЕАТРАЛЬНИХ ВИСТАВ. ДО ВІДОГРАНЯ ПОТРІБНО ВСЕГО 7 ЖЕНЩИН І 6 МУЩИН.

ЦІНА 35 ЦЕНТІВ.

Замовленя висилайте враз з грішми на адресу:

"SVOBODA", 83 Grand Street, Jersey City, N. J

ЩО СЕ Є ПАТЕНТ

Хто може отримати патент. Як отримати патент і много инших потрібних і цінних інформацій находить ся в моїй українській книжцї. Пишіть по неї днесь, а отримаєте її даром. — Прішліть мені модель або рисунок Вашого винаходу до провірення і видам Вам моєї опінії. — Я маю 30 лїт досьвідченя яко патентований адвокат і можу провадити Вашу патентову справу як найкорснійше для Вас. — Стережіть ся нерегістрованих патентових фірм. Уважайте се лише до РЕГІСТРОВАНОГО патентового адвоката. — Пишіть днесь до свого адвоката: 73c88

A. M. WILSON,
REGISTERED PATENT ATTORNEY,
Victor Bldg., Washington, D.C.

Читайте українські книжки і газети, бо часте читанє веде до просьвіти, а просьвіта — се сила. — Пишіть по цїнник книжок до друкарнї „Свободи".

НЕДУЖІ ЛЮДИ ЧИТАЙТЕ!

Коли Ви завелись в осягненю помочи і єсьте зневохочені, то не тратьте надії а зголосіть ся ще нинї по мою опінію і пораду даром.

Я перебуваю 20-лїтну повну успіхів практику в медицинї і лїченю хронїчних, нервових і зложених недуг особливо у мущин. Ви осягнете користь з мого досьвіду, бо я заоцікуюсь Вами кождого разу як Ви прийдете.

ВДОВОЛЕНИЙ ПАЦІЄНТ ПИШЕ:

„Я висловлюю мою щиру подяку д-рови Мессекови за його успішне лїченє. Я втратив всю надію і в безнадійній розпуці хотів відобрати собі житє. Др. Мессек по короткім лїченю привернув менї здоровлє в чудовий спосіб. Я тепер чуюсь зовсїм добре і сильно і я тут зовсїм безінтересовно висловлюю мою подяку і поручаю доктора Мессека всїм моїм родимцям, котрі є дотканені недугою. 91—9

(підпис) ЮСИФ ГАЙОВСЬКИЙ, Moore St., Philadelphia, Pa.

НЕДУГИ ОРГАНІВ:

серця, легких, жолудка, утроби, нирок як і нервів, скіри і крови, можуть бути лїчені при примінено ЕЛЕКТРО-МЕДИЧНОЇ методи, яка заключає лїчницу силу так медичну як і електричну, поодиноко або в примінено обох.

Я звертаюсь до всїх людий терплячих на хронїчні або зложені недуги. Коли Ви є дїткнені недугою порадьтесь мене сейчас. Мене не зражує Ваш скептицизм нї трока; се говорить і другі мої пацієнти; однак я підіймаюсь найтяжших, зложеним довготревалим випадкам. Літа мого досьвіду в лїченю хронїчних, нервових і зложених недуг дають менї спромогу лїчити Вас науковим електро-медичним способом, який для вомн в случаях, де другі недоделали. ПОРАДА ДАРОМ.

Dr. MESSEC 124 N. 8th Street, PHILADELPHIA, PA.

ГОДИНИ УРЯДОВІ: від 9-ої рано до 8-ої вечер.
В недїлї від 10. рано до 1. попол. лише.

Dr. MESSEC, 124 N. 8th Street, Philadelphia, Pa.

ЕКСТРА! ДАРОМ! ЕКСТРА!

Артистично викінчені портрети найгарнїйших женщин в ріжних займаючих позах, також опис секретної книжки, містячої около 500 образків мущин і женщин в дуже займаючих і наукових позах, як також каталог легких до виконаня штук магічних і много цікавих а Вам незнаних новостий. Читателю не зволікай, але пиши сейчас, залучаючи 6 цент. на пересилку. 151cв—

M-s I. PIASECKA,
905 E. 14th St., New York, N. Y.

Телефон: 3533 W.-Linden

А. ШАТКОСКІ
ПОГРЕБНИК

Карети і автомобілї на весїля, хрестини і похорони. Цьвіти і букети шлюбні. Похорони уряджує гарно і дешевше як инші.

Wood Ave., LINDEN, N. J.

Другий офіс: 49c70
231 Elizabeth Avenue,
Elizabeth, N. J.
Telephone: 586-W.

„ДОРОГА ДО ЗДОРОВЛЯ"

Босакове Лїчниче Гірке Вино

ПРИНЕСЕ І ЗАБЕЗПЕЧИТЬ ДОБРЕ ЗДОРОВЛЄ. ВОНО УПРАВИЛЬНЮЄ ДІЯЛЬНІСТЬ ЖОЛУДКА, КИШОК І НИРОК, ОЧИЩУЄ КРОВ, СКРІПИТЬ НЕРВИ І ВІДСЬВІЖИТЬ ЦІЛЕ ТІЛО. НЕОЦІНЕНЕ ДЛЯ ВИЧЕРПАНИХ ЗІ СИЛ І ХОРИХ ТА ВЗАГАЛІ УЖИТОЧНЕ ДЛЯ КОЖДОГО.

ЖАДАЙТЕ ВСЕ

ПРАВДИВЕ БОСАКОВЕ ЛЇЧНИЧЕ ГІРКЕ ВИНО,

А НЕ СХОЧЕТЕ ТОДІ ИНШОГО.

Цїна: 1 фляшка $1.25, 6 фляшок $6.50, 12 фляшок $12.00.

На продаж в аптиках і склепах або у витворцїв.

Michael Bosak Company,
434 Lackawanna Ave., Scranton, Pa.

ПОЛЬСЬКА СВОБОДА І ЛАЙСЕНС.

Під сим заголовком помістив нюйорський дневник „Таймс" дня 17. с. м. лист п. Юрія Андрейка, студента Коломбійського університету в Ню Йорку.

Сей лист звучить:

POLISH LIBERTY AND LICENSE.

To the Editor of the New York Times:

Some time ago Bjornstjerne Bjornson said of the Poles that "in their understanding, liberty means nothing but license for themselves to do what they please." Unfortunately, recent events in Poland indicate that there is some truth in Bjornson's statement. The national aspirations of the Poles were at first confined to political autonomy, but, assured of political autonomy, the Poles then demanded complete independence. The Entente Powers satisfied this just and reasonable demand of the Poles by recognizing—setting up, in fact—the present Polish State.

But it seems that the Poles, or at least their imperialistic leaders, were not quite satisfied; they desired more than liberty, and took it themselves. Not content with territories "indisputably Polish," they began to invade territories which were indisputably non-Polish. I have special reference to the Polish invasion of Ukrainian and Lithuanian lands. Again, there are the disgraceful pogroms in Poland, that, according to reliable information, have been permitted and at times instigated by Polish authorities. This is a license that is worthy only of Asiatic barbarians.

A few days ago I read in THE NEW YORK TIMES that the Poles, having occupied all of Ukrainian Galicia, were maltreating Ukrainian citizens and soldiers, were persecuting the Uniate clergy, despoiling the Ukrainians of their property and churches, and destroying all the historical documents they could find. In justification of their actions, the Poles tacitly assert that they are "safeguarding allied interests in Galicia." Such an insolent falsehood is an insult to the Allies, who gave Poland the liberty she has debased into license. The Allied Powers should inform Poland that there is a radical difference between liberty and license. They should warn Poland that they are ever ready to help a people win liberty, but that they will not tolerate the practice of license by any one.

GEORGE ANDREYKO.

Columbia University, June 11, 1919.

В перекладї на українську мову сей лист звучить:

Польська свобода і лайсенс.

Свого часу сказав Бернстерне Бернсон про Поляків, що „після їх розуміня свобода не значить нїчого тільки лайсенс для них робити, що їм подобаєть ся". На жаль, недавні події в Польщі вказують, що в словах Бернсона є трохи правди. Національні змаганя Поляків спершу обмежались до політичної автономії, але діставши автономію, Поляки потім домагались повної независимости. Алїянтські держави сповнили се справедливе і розумне домаганє Поляків, признаючи — а по правдї, творючи — теперішну польську державу.

Але виглядає, що Поляки, а бодай їх імперіялістичні лїдери, не були цїлком вдоволені, вони хотїли більше нїж свободи і посягнули по се самі. Не будучи вдоволеними з територій „неоспоримо польських", вони зачали наїзд на території неоспоримо не-польські. Я спеціяльно маю на гадцї польський наїзд на українські і литовські землї. Крім того, в Польщі є соромні погроми, які, після достовірних інформацій, польські власти дозволяли, а часто до них підюджували. Сей лайсенс, достойний тільки азійських варварів.

Кілька днів тому я читав в „Таймсї", що Поляки, занявши цїлу українську Галичину, зневажали українських горожан і жовнірів; переслїдували духовенство, загарбуючи в Українцїв їх власність і церкви, та нищачи всї історичні документи, які вони тільки могли найти. Для оправдання свого поступованя Поляки нишком запевняють, що вони „охороняють інтереси алїянтів в Галичинї". Такий безсоромний фалш є зневагою для алїянтів, котрі дали Польщі свободу, яку вона перефальшувала на лайсенс. Алїянтські держави повинні повідомити Польщу, що є радикальна ріжниця між свободою і лайсенсом. Вони повинні остерегти Польщу, що вони все готові помогти народови здобути свободу, але нїколи не стерплять, аби хтонебудь практикував лайсенс.

Юрій Андрейко.

Коломбійський університет 11. червня 1919.

ЩО Я ЧУВ НА ПОЛЬСЬКІМ ВІЧУ.

(Допись з Ню Гейвен, Конн.).

При улици Стейт відбуло ся в нашій місцевости польске віче, на котре і я, Українець, з болючим серцем пійшов. Пійшов я там не на те, щоби набрати ся польської шахрайської ідеї, але на те, щоби почути, що вони за наших нещасних галицьких Українцїв будуть брехати перед сьвітом.

Згадане польське віче отворив місцевий польський ксьондз (він сам був і предсїдателем сего віча) і покликав на бесїдника другого чорноризця. Недовго я там слухав, як ось почув ляцький стріл, котрий перелетів через моє ухо і забив нїж у моє серце. Той чорноризник, та гадюка польська, зачав викрикувати, що „насї бракци крев пшелевайон з вродгамі Украінцами, большевікамі і Немцами".

На нашій рідній земли, в нашій рідній хатї проклята Ляшва нас бє, катує, а тут, на вільній земли Вашінґтона, уладжує віча тай на тих вічах насьміваєть ся з нашої рідної землиці, котру нашу брати своєю кровю поляли. Той чорноризник сказав, що Галичина се „польска свента земя", а Українцїв назвав простими розбишаками.

Гей, Братя Українцї! Болить серце слухати такої наруги і зневаги. Гірко стає на душі, коли навіть тут, в Америцї, проклятї Ляхи нівечать і обпльовують наші народні ідеали.

Другий стріл прошиб моє серце тоді, коли ляцький піп кричав: „Нех жие Польска, наша сьвента Галіция, а Українцом, большевіком і Немцом нех бендзе вечна ганьба". А проч ти, Ляху проклятий, з твоїми чорноризцями! Ми, Брати Українцї, з всїх партій і організацій, подаймо собі руки як один і всї разом поможім нашим галицьким братам, котрі вже помучили ся в боротьбі з проклятою Ляшвою. Зробім грімкий поклик по цїлій Америцї, зробім рішучі протести: „Або віддайте нам галицьку Україну, або пустїть нас до краю, а ми собі самі порядок зробимо!" Не слухаймо таких проводирів, котрі нас обдурюють! Боронім самі свою рідну землицю, бо як не будемо її боронити, то пійдемо на довгі літа в поганє ляцьке ярмо. Тутешні Ляхи дуже горді з того, що їх теперішний сойм у Варшавї складеть ся з князів, графів, біскупів, ксьондзів і инших подібних дармоїдів. Отже знай, Українче, кому будеш чистити чоботи на случай, як не подбаєш о визволенє своєї батьківщини з рук ляцьких голодранцїв!

К. М.

ВІДОЗВА ДО УКРАЇНЦІВ В ІСТОН, ПА.

Просить ся всїх тутешних жертводавців, котрі складали жертви на оборону рідного краю, щоби були ласкаві зійти ся в недїлю, 22. червня б. р., о годинї 5-тій пополудни, до читальнянї галї, де отримають грамоти. Ті Українцї, котрі жертвували меньше нїж 5 долярів, нехай зволять доплатити решту, за що одержать також дотичну грамоту.

Братя і Сестри! Дїти Неньки України! Коли ми не хочемо більше терпіти ляцької неволї, а хочемо бачити Україну вільною, то складаймо на її оборону жертви, котрі певно повиб'ивають ляшкам очи. Покажім сьвітови, що ми, хоч малі числом в нашій громадї, не хочемо остатись позаду і нїколи не останемось, бо і як остатись? Ляцький злочин, поповнений на наших безборонних недобитках 4-лїтної війни, кличе нас до пімсти. І чиж ми маємо мовчати в так страшну хвилю? Чи маємо спокійно дивити ся, як ворог загарбує нашу землю, наших батьків по тюрмах саджає, а нам нові кайдани готує? Чи годні ми дивити ся на ті безправства, поповнювані над нашим народом від віків, не кинувши нїякого слова? Нї! Тисяч разів нї! Ми не можемо і не сьміємо мовчати! Нам досить уже мук, крови та сліз. Наша жертва мусить побідити, бо нас стати на се. Ми заявили, що душу й тїло положимо в обороні свого народу!

Брате, Сестро! Не кажи, що ляцька орда вже забрала наші землї, то жертва нїчого не поможе. Колись ви схотїли би зложити мілїони, але вже буде запізно!

Тож ще раз накликуємо Вас до жертви, а луч сонця засьвітить і тодї ми з веселим серцем заспіваємо новий гимн побіди: „Щезли наші вороженьки, як роса на сонцї, запанував і ми, братя, у своїй сторонцї!"

Комітет.

РЕЦЕПТА СЕКРЕТНОГО ЛИВА
ОДОБРЕНА УРЯДОМ ЗЛУЧ. ДЕРЖ.
Пиво 12 центів галон.
Виска-57 центів галон.

Пощо платити більше? Можете мати добре пінне пиво і добрх виску „на ранок" або „на нічник"; також вино, лїкери, гірні напитки, шампан і т. п. у своїй власній хатї і зладженя в домашній посудї. Все те є нешкідливе і можна набути за малі гроші ісюди.

Книжочка „Гарантовані рецепти" $1.00. 69c73

ADORA COMPANY,
P. O. Box 253, Pittsburgh, Pa.

ФІЛЯДЕЛЬФІЙСЬКИЙ СПЕЦІЯЛІСТ ДЛЯ МУЩИН І ЖЕНЩИН.

Доктор Васерман, який лїчить успішно хороби жолудка, легких, серця, утроби і нирок, ревматизм і всї недуги крови і скірні вилїчить в як найкоротшім часї так, що не потребуєте переривати своєї роботи.

Його офіс має нову машинерію до бадання і лїченя недуги. Він також уживає X-RAY машини, яка є необхідна для лїкаря. Перша візита є у него за дармо тому, щоби переконати ся чи можна вилїчити чи нї, возяки невилїчимої недуги він не бере до лїчити. 106—

Doctor WASSERMAN, 1835 ARCH STREET, PHILADELPHIA, PA.

Офісові години від 9. рано до 8. вечер. В недїлї від 10. рано до 2. попол. Голосіть ся особисто, бо почтою не лїчу. Можете говорити по українськи.

Др. КАУФМАН ГОВОРИТЬ ПО УКРАЇНСЬКИ

Єсли хочете совісної поради в якій небудь Вашій недузї. Прийдіть до д-ра КАУФМАНА, з ним в рідній моїй поговорите, він Вам скаже відразу, і пізнаєте ся на Вашій недузї, чи Вам лїчене що поможе.

Др. Кауфман ЛІЧИТЬ ВСЇ ОТСЇ НЕДУГИ: МУЖЕСЬКІ І ЖІНОЧІ. Задуху (астму) лїчить новою машиною примінюючи електрику і помповане воздуху. ДР. КАУФМАН лїчить затроєнє і неправильности крови, ревматизм, ломанє костий, болї головы, завороти, болї хребта, недуги жолудка, катар легких і жолудка, нирок, міхура, паралїж, випаданє волосся. Лїчить всї жіночі недуги, яко АКУШЕР СПЕЦІЯЛІСТ. ЛІЧИТЬ УСПІШНО ІНФЛЮЕНЦУ І ЗАПАЛЕНЄ ЛЕГКИХ.

Др. КАУФМАН 111 East 7th Street, NEW YORK

Год. офісові: що дня від 9. рано до 9. веч., в недїлю від 9. рано до до 4. пополудни. — Телефон Орчард 6352.

ЗДОРОВЛЄ СЕ ЩАСТЄ!

ВИ ХОЧЕТЕ ЗНАТИ ПРАВДИВУ огнїйю про якунебудь недугу на яку слабуєте і хочете бути вдадані при застосуваню X-Ray 65вс—

ЦІЛКОВИТО БЕЗПЛАТНО.

Скористайте з сеї нагоди. Я Вас вдалаю старанно і скажу Вам свою щиру опінію, а коли найду Вашу недугу можливу до вилїченя, то з вдоволюсь Вами з цїлим моїм знанєм з умірковану цїну.

Мої пацієнти є вдоволені, бо мій 20-лїтний добре зівсний досьвід, мої найновійші методи лїченя всякого рода упрямих і застарілих недуг, приверпули богато тисячам цїлковите здоровлє. — Я примінюю найновійшу методу щіпленя, а також уліпшену методу 606—914 в кровних недугах. — Не терпіть довше, прийдіть до мене і осягнїть сю користь, яку дию добре звісний лїкар може совісно Вам віддати. ВИ БУДЕТЕ ВДОВОЛЕНІ ЯК І МНОГО ИНШИХ.

Години офісові: Щодня від 9-4 попол. і від 618 веч. В недїлї від 10-1.

408 Sixth Ave., PITTSBURGH, PA. **Dr. MANSHIP** СПЕЦІЯЛІСТ напроти склепу Кавфмана і Бакра

НЕДУЖІ МУЩИНИ І ЖЕНЩИНИ з Detroit, Mich.

Коли Ви не могли найти ани пільги у Ваших терпінях і чуєтесь знеміреї та втратились на надії, то зголосіть ся і прийдіть безплатним оглядинам; переконайте ся що я можу для Вас зробити. Я маю 17-лїтну практику медичну і операційну в лїченю ХРОНІЧНИХ, НЕРВОВИХ І ЗЛОЖЕНИХ НЕДУГ МУЩИН І ЖЕНЩИН, а Ви осягнете користи з мого досьвіду кождого разу, коли лише мене відвідаєте. Я примінюю для Вас найновійші наукові методи лїченя, так електричні як і медичні, якими розпоряджаю. Колиб після моєї опінії я не міг би Вам помочи, то я не хочу Ваших грошей. Коли Ви є недужі, немічні, нервові або вичерпані, порадьте ся мене ще нинї.

МУЩИНИ І ЖЕНЩИНИ

КОТРІ ТЕРПЛЯТЬ НА ХРОНІЧНІ, НЕРВОВІ, КРОВНІ, СКІРНІ АБО ЗЛОЖЕНІ НЕДУГИ, АБО КОЛИ ВИ Є ДІТКНЕНІ НЕДУГАМИ ЖОЛУДКА, КИШОК, УТРОБИ І НИРОК, АБО КОЛИ МАЄТЕ РЕВМАТИЗМ, БОЛЇ В КРИЖАХ І СУСТАВАХ, УТРАТИ АПЕТИТУ, БОЛЇ ГОЛОВИ, ЗАПІР, ЗАВОРОТИ, КАТАР ГОЛОВИ, НОСА І ГОРЛА, ПОРАДЬТЕ СЯ МЕНЕ.

НЕ ВИТРАЧУЙТЕ ВЖЕ БІЛЬШЕ ЧАСУ НІ ГРОШИЙ.

Мої офіси є заосмотрені новими електричними і механічними апаратами, які дали помічь, коли другі методи завели. 144—

Сотки операцій як у мущин так і женщин уникнено через скоре і властиве застосуванє наукових метод.

Мої цїни за лїченє є дуже умірковані і не більші тих, які Ви можете і хочете заплатити за помічь і користь яку я Вам удїлю.

ПАМЯТАЙТЕ. Порада і ОГЛЯДИНИ даром. Зволїканє, недогляд і невластиве лїченє є небезпекою. Прийдіть до мене, коли потребуєте помочи досьвідченого і у все заосмотреного спеціялїста.

Години приняття: від 9. до 4. попол. і від 6 до 8 вечер. **Dr. RUSSELL,** в недїлї і сьвята від 10-ої до 2-гої в пол.

176 E. Jefferson Ave., одні двері на схід від Вудвард, DETROIT, MICH.

КОЛИ ЧОЛОВІК Є ХОРИЙ

ТО ПЕРШОЮ РІЧИЮ, ЯКУ ВІН ХОЧЕ ЗНАТИ Є „ДЕ ЗНАЙТИ ДОБРОГО ЛІКАРЯ".

Коли звернете свої кроки впрост до заведеня Др. Кафмана, 607 Маркет Стріт, Філядельфія, то знайдете практичних спеціялїстів за якими шукаєтьсе без страти часу і гроша на инших лїкарів.

Коли його відвідаєте то зауважите, що лїкар є дуже обережний в видаваню лїгнюви вашої слабости; то є, що він шукає докладно нашо Ви хорі. Його заведенє є заосмотрене в модні і докладні апарати, так що коли потреба аналїзи крови, хемічної аналїзи мочи, оглядини лучами X-рей, або що иншого, то він має під рукою для Вас. При помочи тих розслїдів докладного розслїдженя недуги мущин, неможливим є помилка.

Лїкар скаже Вам яка є уміркована цїна за лїченє. Жаден чоловік не може відійти задля браку гроша. Кождий робітник може числити на помічь лїкаря, наколи може сплачувати йому належитість тижнево або місячно, як може, а його оплата задля його великої практики є так низька, що жаден хорий не повинен обавляти ся йти до нього. 21-33

Його Інституція має кождий найновійший апарат до оглядин хорих: Статік, Галванік, Дарадік і Гай Фріквенсі Електрісіту; Озоне Інгалятоpій, Електрік Осціляторс, і инші модерні апарати.

ВІН ЛІЧИТЬ ВСІ НЕРВОВІ, ХРОНІЧНІ І ЗАДАВНЕНІ НЕДУГИ, ЯК: СЕРЦЯ, ЖОЛУДКА, УТРОБИ, НИРОК, ПОЗНАКИ МОЧОВІ.

Прийдіть до него і станьте здоровим.

Оглядини і порада даром.

ОПЛАТА НИЗЬКА І МЕДИЦИНИ ДАЄСЬ.

DR. CAUFFMAN, 607 MARKET STREET, Philadelphia, Pa.

Годині: від 9. рано до 6. вечер; в недїлї від 10. рано до 1. попол.

НЕДУГИ МУЩИН

Я є одиноким спеціялїст недуг мужеських в Пітсбурґу, котрий говорить по українськи.

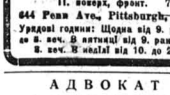

Найдовше істнуючий, найуспішнїйший і заслугуючий на довіре спеціялїст недуг мужеських, котрий уже своє знане і довголїтну практику віддає для услуги недужим.

DOCTOR LORENZ

11. новерк, фронт. 76-89
644 Penn Ave., Pittsburgh, Pa.
Урядові годинн: Щодня від 9. рано до 8. веч. В вятниці від 9. рано до 8. веч. В недїлї від 10. до 2.

АДВОКАТ

OTTO H. DROEGE

удїляє безплатно порад у всяких цивільних, карних і судових справах, щодня від години 8-ної рано до 8-ної вечером, а в недїлї від 10-тої до 1-шої вполудне.

Передтим містив ся сей офіс в „American Ukrainian Exchange".

Теперішна адреса адвокатського офісу:

49 EAST 7th STREET, I floor,
NEW YORK CITY.
Між 1. а 2. Евнею.

SANTAL CAPSULES MIDY

МОЧОВІ ВІДХОДИ
РЕГУЛЮЄ В 24 ГОДИНАХ
Кожда капса має напись з „MIDY"
Уникайте підробок

МЕДИЧНЕ ЛЯБОРАТОРІЮМ СВ. МИХАЇНА 10с—

поручає слїдуючі певні ліки:
Крем і мило до украси тїла $1.25
Средство на поріст волосся $2.00
Средство на зупинє волосся $1.00
Средство на поріст вусів... $1.00
Фарба на сиве волосє ... 3.00
Лїнімент на егзему і сверблячку 2.00
Ск. Михаїла бальзам на ревматизм 3.00
Пігулки на ревматизм і біль голови 3.00
Лїнімент проти ревматизму 2.00
Бальзам на катар жолудка 2.00
„Геркулес" до лодяня Вам сили і здаров Вам лїпшого апетиту 2.00
Бальзам на біль голови і нервовість, бутелька по 2.00
Пишіть по катальоґ, — Всї листи мусять бути адресуйте до:
ST. MICHAELS MEDICINE CO.
Dep. D. Carlstadt, N. J.

ПОТРЕБА 500 МУЩИН

без згляду на зріст або вік для купна наших з шовкової мушаинїни і грубого сейджу, правдивої вовни, гнучкого фіолету, нашого виробу, форемного обводу, і защадить від $10 до $15
У нас є більший вибір сукна, з якого можете вибрати собі і замовити убранє. Найлїпший кольор, ґварантоване. Коли Ви не замовляли у нас ще нїчого, запитайте наших старих костумерів, а вони Вам скажуть як ми їх обслугуємо. Дайте нам замовлене пробне а переконаєтесь самі. с-64

S. LEVINE,
471 Clinton Ave. N., Rochester, N. Y.

НАДЗВИЧАЙНА ОФЕРТА.
Для ослаблених мущин.
Потребуєте післати нам лише 50 центів

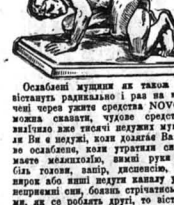

Ослаблені мущини як такожь нервозні істанують радикально і раз на все лиш через ужите средства NOVO. 6 днів можна сказати, чудоє средство, що знїчило вже тисячі недужих мущин. Коли Ви є недужі, коли доклїв Вам нервозо ослабленє, коли утратили силу, коли маєте мелянхолію, вимиї рукі і ноги біль голови, запір, диспепсію, слабість нирок або инші недуги каналу управляючих нервами сили, боялись стрічатись з людьми, як се роблять другі, то вістаєте у здоровлї при помочи средства NOVO. Се средство в розмірно короткім часї зробить Вас сильним, здоровим і щасливим, так що будете вспі уживати всяких приємности житя. На доказ і для переконаня Вас о сїм, що NOVO средство дїйсно дїйсне, вишлемо Вам ДАРОМ таку скількість сего средства, що Вам вистане на 15 днів, якщо пришлете на свою адресу і імя, як такожь 50 центів на покриєнє маркаж або готівкою на опасуваня почтової пересилки і опакованя. Просимо вернути увагу на се, що се є є мала пробка, начка, але комплетний запас, вистарчаючий на 15 днів, який дуже часто вистарчає на лїченє. Оферта є важна лише на ограничений час. Наш нїть до нас безпровідочно, надсилаючи часопись, в якій Ви читаєте се оголошенє то а ми вишлемо Вам сейчас згадане средство. 115с—

NOVO COMPANY, Dept. 23.
BOX 4000, PHILADELPHIA, PA.

Юлїян Міськевич.

ДІТИ ПОЛЯ.

(Памяти дорогого приятеля М. Островерхи).

Ми стрінули ся на розлогих нивах задумчивого Поділя. Над нами синїло небо і плило сонце, довкола нас гнуло ся колосисте збіже і нїсті ся запах хлїба.

Вперше ми заговорили до себе мовою дїтий:

— Ти любиш своє село?

— Дуже люблю!

—А я своє кохаю!

Ми подали собі руки та йшли разом. Падав снїг, тиснули ся рози, а довкола нас филювало срібне збіже; нависали чорні хмари, греміли громи, град падав — а над нами золотїло сонце затикане срібними облаками.

Ми йшли все поруч. Я був палкий і горячий, він тихий і розважний, і через те ми належали до себе, як ясність і сьвітло належить до огня і тепла.

І він завів мене у прегарний храм.

Я бачив там безлїч вівтарів і божниць. Одні з них були сповіді і кидали тїнь у нутро сьвятинї, инші наповняли сьвятинню і насичували воздух ясностию; в нїй купало ся серце і очищувало ся з грїхів як недужий в силоамській купелї.

Мене тривожили слїди крови на тугих стїнах — а він навчав мене, що се є те найцїкавїйше, що можна у тій сьвятинї зберегти.

— Се жертва цїлопаленя — казав — від кождої каплї крови основи сього храму йдуть глибше в землю і стають тривкїйші.

Відтак завів мене до „сьвятая сьвятих" і показав менї серце божества.

— Те серце дало й менї житє — пояснив. І я, хоч гордий і непокірний, впав перед серцем божества і віддав глибокий поклін, бо я зрозумів, що се тоє божество, якому покланяють ся всї, що люблять правду і волю.

— Чому так довго спало те божество, чому про нього ми так мало чули?

А він відказав:

— Божество не спало, спали його ереї. Адже бачиш, яке воно дуже!

І я читав в очах приятеля одушевленє і кохав божество мого приятеля ще кріпше!

А він водив мене по всїх усюдах і називав кожду річ по імени. А коли ми вийшли, я прочитав на нездобутих крїпких воротах напись, яку писали десятки віків:

„Душа люду!"

І ми, накормивши своє єство силою, йшли здобувати знанє.

І ми все пригадували менї храм і втихомирював мою нудьгу, а я навчав його подивляти красу. Ми нїколи не йшли навмани і все вірили, що вернемо до сьвятинї із знанем, яке є потрібне, щоби знищити темних богів і заступити їх сьвітлими. Ми важко сумували, коли стрінули на шляху мертвого чоловіка і потїшали себе заєдно, що сей — послїдний.

Потому прилучила ся до нашого гурта вона. Мала непохитну віру, виплекала ся на крилах народної пісні і була надважна. І серце приятеля збогатило ся, бо придбало новий скарб. Ми йшли у трое до одної мети, а довкола нас шелестїло срібне збіже і золотїло сонце затикане білими та рожевими облаками.

А потому-потому ми всї трое розійшли ся розбіжними шляхами. Але наша віра і надія пійшли одним шляхом.

— — — — — — — — —

Ми кожде зокрема завернули до дорогого храму, щоби на службі великого божества найти лїк на незлїчимі рани.

І тоді...

Тоді він спроневірив ся. Тоді він захитав ся тїлом і покинув свій шлях.

Мало собі з тої хвилї пригадую. Знаю тільки, що з далекого Поділя прилинув вітер, щоби обтрусити сльози на його могилу. Знаю, що з далекого Поділя леготом прилинув відгомін глубокого збіжа як відгомін подзвіня. Знаю, що в величнім храмі впали одна крапля крови з серця божества.

А коли я пійшов дальше своїм шляхом — я і вона, ми не бачили збіжа, тільки снїг і снїг, ми не чули сонїшного тепла, тільки холод і холод. Ах, чей є іскра любови для великого божества верне силу і тепло!...

5-АКРОВА ФАРМА на продаж, вразз з хатою на дві кімнати, стайня і курник, одна корова і молоді кури, дві безроги. Половина оброблена і засїяна, а половина залїсена. В сусїдстві наших людий, церкви і школи, при фабричнім місті і добрій комунїкації зелїзничій. Ґрошя дешево, все за $600.00. Голосить до: THEODOR STOLAR, R. F. D. 4, Millerville, N. J. 72-74

ДАРОМ
КНИЖОЧКА В КОТРІЙ ЗНАЙДЕТЕ
100 ФОТОГРАФІЙ
винахідників з ілюстрациями видів міста Нью Йорку і Вашинґтону, з описом тих місц, найдете в нашім провіднику винаходів п. заг. „ВИНАХІДНИК", який є необхідний для кождого Українця в Америцї, бо містить всякі поради і вказівки для винахідників і як через винаходи дійти до маєтку. 70с—
Пишіть по книжочку безплатно і дістанете її ДАРОМ.
Ми не є адвокатами патентовими, але яко експерти патентові провірюємо і ґзамінуємо винаходи ДАРОМ.
AMERICAN EUROPEAN PATENT OFFICE, INC. (Sv), 256 Broadway, New York.

НОВІ ТЕАТРАЛЬНІ ТВОРИ!
За Немань іду, оперета в 4. дїях 20 ц.
Пімста Жидівка, драма в 5. дїях 40 ц.
Орися, малюнки з мішаного житя в 4. дїях ..... 35 ц.
Бурлиха, драма в 5. дїях ..... 35 ц.
Сьвідки, комедія в однїй дїї ..... 15 ц.
Пошились у дурні, комедія оперета в 3. дїях ..... 35 ц.
Повернув ся із Сибіру, драма в 5-дїях ..... 35 ц.
Прометей, драматичний уривок 15 ц.
Замовленя посилайте на адресу:
UKRAINSKA KNYHARNIA
—Im. T. SHEWCHENKA,
168 E. 4th St., New York, N. Y. 62nc—

ЧИ ВИ Є ХОРІ?
Єсли терпите на яку хоробу, без ріжниці як довго і лїкар не міг Вас вилїчити, ПРИЙДІТЬ ДО МЕНЕ. Я ПОЛІПШУ ВАШЕ ЗДОРОВЛЄ.
Віддаль або брак ґрошей мені не встримує Вас. Богаті як і бідні однаково будуть обслужені. Я є найславнїйший в Пітсбурґщинї спеціялїст і лїчу мущин вже від богатьох лїт. Маю найлїпше зпоєстрене бюро, вживаючи X-Рей машину, через котру можу Вас переглянути, як через зеркало, зробити диаґнозу і дати ліки, котрі є найлїпшими

ДР. СПІЛЛІНГЕР

153 East 18th Street,

NEW YORK CITY.

ГОДИНИ ОФІСОВІ: В неділю від 9. до 11. рано, в понеділок від 9. до 12. в пол., вівторок і четвер від 9. рано до 8. вечер. В середу, пятницю і суботу офіс замкнений, а можна прийти лише за попереднім порозумінням з в доктором.

ВИ ПОВИННІ ЗНАТИ АНГЛІЙСЬКИЙ ЯЗИК!!!

Сумно приходить за жити такому, що не знає язика сего краю, де він жиє; хто вмісто свого імена, ставить хрестик. Таких людий найдесь много серед українсько-американської кольонії. Перед несьмесним чоловіком замкнені всі двері. Однак сему легко запобіти. Ми представляємо кождому нагоду вивчити ся англійського язика при помочи кореспонденції (почтою) в часї трох місяців. Вашим невідключним довгом є скористати з сеї нагоди. Напишіть-же до нас сейчас по нашу пробну лекцію, яку висилаємо по одержаню 10 цнт (можна марками). 61-3.7-9

First American Preparatory School,
DEP. 46, 525 W. 47th STREET,
NEW YORK, N. Y.

Dr. KOLER,
638 PENN Ave., PITTSBURGH, PA.
ЛІКАР
(говорить по українськи).

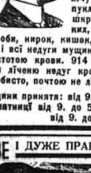

DR. KOLER є одиноким лікарем в Пітсбурґу, котрий в відбув свої студії в Варшаві, має 28 літ досьвіду у лїченю. Я лїчу ревматизм, прострелу, гемороїди, шкрофулу, недуги легких, серця, жолудка, утроби, нирок, кишок, міхура, шкіри, як і всї недуги мущин, спричинені нечистотою крови. 914 і 606 уживаєсь при лїченю недуг крови. Голосить ся особисто, почтою не лїчу. 105—

Години приняття: від 9. рано до 8. веч., в пятницї від 9. до 5. лише, а в неділї від 9. до 2.

НОВЕ І ДУЖЕ ПРАКТИЧНЕ ШИЛО

Можете направляти сим шилом чоботи, упряж, міхи і т. п. Воно шиє так скоро і добре як машина. Заощадить Вам гроші і Ваш дорогий час. Коштує лише $1.00 з пересилкою. 20 ярдів шевської дратви, 2 голки і інструкції дасть здром. Осібні голки по 5 цнт., дратва 15 цнт. звиток. 69—

Залучіть $1.00 до сего оголошеня не шиї сейчас, і вишлїть до:
NATIONAL SALES CO., Dept. 124, Sta. D., Box 90. New York, N. Y.

ДО ХОРИХ ЛЮДИЙ ПО ВСІХ ЗАКУТИНАХ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ!

Др. Б. ГОГЕНБЕРГ,
славний спеціяліст зі старого краю

поручає всїм терпляним України, так мущинам як і женщинам свої успішні лікарські услуги.

ЛІЧИТЬ З НАЙЛІПШИМ І НАЙПЕВНІЙШИМ УСПІХОМ РЕВМАТИЗМ, ВСЯКІ НЕДОМАГАННЯ ЖОЛУДКОВІ, НЕДУГИ УТРОБИ, НИРОК, ЗГРУБЛЕНЕ ЖИЯ, ГЕМОРОЇДИ, НЕДУГИ СКІРНІ, РІЖНІ ЗАТРОСНЯ КРОВИ, ЗАПАЛЕНЕ СЛІПОТ КИШКИ І Т. Д. 105—

Доконує всякі найтяжші операції мущини, женщини і дїтий в своїм офісї або в домах пацієнтів, спеціально не на провукляну, при помочи спеціяліста з Відня.

Коли би хтось не міг прийти особисто, нехай пише листовно з повним довірєм свою недугу, а дістане совісну і безплатну пораду.

Не відповідь залучіть поч. марку.

Dr. B. HOHENBERG
304 2nd Ave., (між 17 а 18 ул.)
NEW YORK CITY
Години офісові: щоденно від 8-ної рано до 8-ної вечер.
Телефон: 1882 Stuyvesant

АМЕРИКАНСЬКІ ВІСТИ.

Проти чужомовної преси.

Генри Меерс, демократичний сенатор з Монтани, предложив парляментови проект, аби чужомовній пресї відобрати право послугувати ся американською почтою. Значить, почта не мала би права принимати до розсилання жадних газет, книжок або журналів в чужій мові, крім англійської, яку тут уважають ся урядовою. — Недавно „Інтер-Рейшел Канвсіс" подала до відома, що в Злучених Державах виходить тід сю пору около 1.250 чужомовних газет, не вчисляючи тут німецькрї преси. З того великого числа лише 80 є більше або меньше ворожо настроєні супроти сеї держави і її правительства. Ся чужомовна преса має около девять мілїонів читачів, з того лише пів міліона читачів припадає на нельояльну пресу. Жидівська преса має найбільший процент нельояльної, бо на загальне число 67 газет є 13 нельояльних. Найбільше льояльною є преса еспанська, між котрою є лише одна нельояльна газета на загальне число 159. Відтак найбільше льояльною є преса португальська, японська, французька, шведська, данська, українська, румунська та голяндська. На загальне число 15 українських часописий є лише одна нельояльна супроти сеї держави. — Сенатор Меерс запропонував також, аби здержати по війнї імиграцію до Злучених Держав через 20 літ, а імиграцію з Німеччини, Австрії, Болгарії, Туреччини і Угорщини здержати через 50 літ.

З федераційної друкарнї вийшла анархістична література.

(Спеціяльно до „Свободи").

Незвичайну сензацію викликала між нюйоркськими Українцями вістка в четверговім числї ранїшної газети „Сон", де говорить ся, що день передтим у Філядельфії арештовано Жидівку Лідію Розенберг за поширюванє анархістичної брошури яку — як кажуть — видруковано в Українській Видавничій Спілцї, 19 Іст Сема улиця, Ню Йорк. В льокали сеї спілки друкуєть ся і редагуєть ся федераційна газета, якої редактором є п. М. Січинський. Заяву, що ся анархістична брошура, яку поширювала Жидівка Розенберг, була друкована у федераційній друкарни, зложили детективи Бравн і Валлес, котрі — як кажуть — розслїдили се добре. З приводу того детективи перевели маленький трус у всїх друкарнях в тій секції.

Робітничий зїзд жадає усунення міністра почт.

Робітничий зїзд в Атлантик Сіти, скликаний Американською Федерацією Працї, заявив за одноголосно за усуненем Альберта Сиднея Борлезона зі становища міністра почти. Робітники віднесли ся зі своїм жаданем до президента Вілсона, повідомляючи президента, що усунення міністра Борлезона домагать ся зїзд, який репрезентує 4.000.000 зорганізованих робітників. Причиною негодовання робітників супроти міністра Борлезона є те, що він старає ся „робити невільниками робітників у своїм департаментї".

Плятоц в Америцї.

Минувшої середи прибув до Ню Йорку корабель „Владимір" з Новоросійска, на покладї котрого прибув архиепископ Плятон Рождественський, бувший епископ київський, відтак голова православної місиї в Америцї, а в останнім часї митрополит одеський. Його витав архиепископ Олександер Немоловський, теперішний голова православної церкви в Америцї. — Про архиепископа Плятона кружили ріжні вісти. Донесено, що большевики убили його і тут справлювано навіть панахиду по нїм; нюйоркський „Таймс" подав був вже фотографію убитої особи з виколеними очима, під котрою було написано, що це архиепископ Плятон. — Плятон утїк з Одеси два днї перед приходом большевиків.

Вдячний Лінкольнови.

Щоби виявити свою вдячність колишньому президентови Злучених Держав Абраганови Лінкольнови, за се, що він освободив Муринів з рабства, один маленький мурийський хлопчина в Нюарку, Ню Джерзи, ходить що дня під Лінкольнову статую і шматою обтирає з порохів його ноги.

Арешт 137 послів.

Президент низшої палати денсильванійського сойму видав був 12-го червня наказ арештувати 137 послів, котрі не брали участи в нарадах сойму, і шупасом припровадити їх до соймового будинку. Поліція виконала розпорядженє і на другий день майже всї посли явили ся на нарадах.

Краса причиною розводу.

Є ріжні причини до розводу. Одні побють ся, другі не люблять ся, треті покидають одно друге і на тій основі жадають розводу, бо так для них лїпше. В однім з попередних чисел подали ми були, що жінка поета Кларка внесла просьбу о розвід на тій основі, що її муж написав—може й на замовленє—любовний лист, в якім сказав, що він любить всї женщини. Се в Америцї вистарчає на причину до розводу. Тепер знова довідуємо ся, що також краса може бути причиною до розводу. Один чоловік в Ню Йорку, на імя Вілїям Бод, просить суд о дозвіл розвести ся з його жінкою з тої причини, що вона є занадто красна для нього. „Моя жінка — каже — Бод — є дуже красна і всї звертають на неї увагу, через що я не можу перейти навіть улицею. Всї до неї усьміхають ся, всї моргають, а се кидає мене в пасію і я не можу спати спокійно. Ті вічні усьміхи і морганя довели мене до здеперованя і я чую ся тепер хорим". У своїй заяві Бод каже також, що його красна жіночка відповідає дуже рад на всякі усьміхи і моргання. Коли Бод був хорий і лежав у шпитали в Ботдер, Ню Джерзи, тоді до мешкання його жінки заходив дуже часто один її приятель, на імя Ганс фон Кеніц. Щоби то всьо вже раз скінчило ся, Бод жадає розводу.

В Гонтсвіл, недалеко Вінчестер, Індіяна, вже родина Лі Гаддіс, котра складаєть ся з 17 членів: мужа й жінки та 15 тій. Вони подружили ся 21 літ тому і протягом того часу вродило ся їм 15 дїтий.

ЗАГАЛЬНІ ВІСТИ.

Чому Церетелї хоче независимої Грузії.

Редактор нюйоркської жидівської газети „Форвертс" доносить з Парижа, що він мав розмову з І. Церетелїм, бувшим міністром внутрішних справ, а відтак міністром почт і телеграфів в правительстві Керенського. Церетелї находить ся тепер в Парижи яко голова делегації, яка домагаєть ся независимости для Грузії. Розмова вела ся на тему відірвання Грузії від Росії. „Я — говорив Церетелї — все був за неподільною Росією, але тепер добачую для неї тяжкі часи. Результати большевицького перевороту разом з промисловим станом держави доведуть Росію до такого режіму, як Колчаків, котрий є нічим иншим, лише правим максималїзмом. Я вірю, що в Росії прийде до власти реакція і тому уважаю, що одиноким спасенем для Грузії є відірвати ся від старої Росії і проголосити себе независимою державою". — Церетелї ще за царського лады був визначним социял-демократом. Коли в липни 1917 року між Українською Радою і правительством Керенського прийшло до острого політичного напруженя, Керенський, разом з Терещенком і Церетелїм, поїхав був до Києва і там підписали всї три разом акт про наданє Україні автономії. Відколи в Московщині при державній кермі стали большевики, відтодї Церетелї усунув ся від російського політичного житя, а став працювати над самостійностию свого рідного краю, Грузії. — Як доходили вісти, Грузія стоїть тепер в добрих і тїсних зносинах з українським протибольшевицьким правительством.

Всенні жертви одної французької родини.

13 синів убитих на полї бою, 3 тяжко ранені, один ранений легко чотири рази, батько і одна дочка постріляні німецькою кулею, одна дочка убита німецькою кулею — отсе жертви війни родини французького рільника Ванґі, в Ремаґе, над Іпром. Ванґі мав 36 дїтий: 22 синів і 14 дочок; вони всї жили з днем вибуху війни.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Отсим взиваєсь всїх урядників і членів українських нюйоркських товариств і братств, котрі належать до Укр. Нар. Комітету, як також всїх тих, які жертвували на фонд оборони Галичини, прибути на збори Комітету, котрі відбудуть ся в неділю, дня 22. червня с. р., в Укр. Нар. Домі, 217 Іст 6-та ул., Ню Йорк, о 1-шій годинї пополудни.

Програма зборів: 1. Справоздане з висилки протестаційних каблеґрам до Парижа. 2. Роздаванє грамот всїм тим, які жертвували на Фонд оборони Галичини 5 і більше долярів. 3. Приняте нових членів до Укр. Нар. Комітету.

У. Н. Комітет в Ню Йорку.

ПРИГАДКА ДЛЯ ДЖЕРЗИСІТЦІВ.

Згідно з ухвалою протестаційного віча з дня 15. червня б. р., спільні наради всїх Товариств, Братств і Сестрицтв в Джерзи Сіти, Н. Дж., без ріжниці партій чи переконань, відбудуть ся в неділю, 22. червня б. р., о годинї 5-тій вечером, в гали церковній, при ул. Грін і Сусекс.

ЗА УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ КОМІТЕТ В ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ.:

Михайло Гузьо, предс.,
Осип Логин, секретар.

ДО УКРАЇНЦІВ З СЕЛА ОХРИМІВЦІ, ПОВ. ЗБАРАЖ, ГАЛИЧИНА.

Подаєть ся отсим до відома Українцям з села Охримівці, повіт Збараж, що сими днями вістав заснований в Нюарку, Н. Дж., комітет для збирання добровільних жертв на помічь сюму рідному селови. Тож ми взиваємо всїх людий з села Охримівці, котрі живуть поза Нюарком аби як найскорше зголосились і спільно помогли своїм рідним, бо коли прийде тут їх голос і вони проструть руки до нас з просьбою о поміч, то щоби ми були приготовлені помогти тим, котрі терплять горе, муки і недолю через пятьлїтну війну. 73

Просимо голосити ся на адресу секретаря Комітету: Michael Horbacz, 250—15th Ave., Newark, N. J.

ЧУДОВИЙ ЛІК.

ВДЯЧНІ ЛЮДИ ХВАЛЯТЬ БОЛГАРСЬКИЙ ЧАЙ НА КРОВ

Сей чистий ростинний чай дає здоровлє і лїпшим в слухови зиору, коли одолений язик, квасн жолудка, утяжливий відди, болї по їдженю і нестравність. Дїває скеро і певно прикрашує шкіри до приятного відтїнка, управляючи кишки і трав'яне, усуває одор з жолудка і з губи, усуває прищі і пятна зі скіри і дає гарний і чистий вигляд лиця і тїла. Болгарский Чай на Брюх є иньї уживаєсь лїком родинним в мілїонах щасливих хат. Лікарі поручають його всюда. Я радо вишлю Вам велику коробку нестарчаючу для родини, оплачено і обслужено, за 81.25 або 3 коробки за $3.15; 6 коробок за $5.25. Адресуйте: H. H. Von Schlick, Press. Marvel Products Co., 29 Marvel Bldg., Pittsburgh, Pa. 73

ПОЩО ПЛАТИТИ РЕНТ?

Коли ми постараємось, щоби Ви посїдали свою хату на дуже легких услівях. На Вас будуть 10-000 кв. стіп землї в добрім положенню о Ню Брунсвік, Н. Дж., близько кари і многих фабрик, де буде много роботи; $298 $50 згори і $8 місячно, а ми вибудуємо Вам хату після Ваших плянів і бажаня. В неділї отворено до полудня. 73-75

HAMILTON HEIGHTS REALTY CO., 63 Park Row, World Bldg., Room 910, New York City.

ТЕАТР УКР. НАРОДНОЇ ГРОМАДИ В НЮ ЙОРКУ, Н. Й.

відограє
на користь Комітету помочи Жеребкам

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 22. ЧЕРВНЯ 1919 Р.

„НАЙМИЧКА"

драма в 5-ти діях Івана Тобилевича (Карпенко Карий)

В УКРАЇНСЬКІМ НАРОД. ДОМІ, 217 ІСТ 6-та УЛ., НЮ ЙОРК.

ДІЄВІ ОСОБИ:

Василь Микитович Цокуль, літ 45 хазяїн.....п. В. Сиротенко
Мелашка, молодиця, його робітниця.....п-ні А. Михайловська
Дїд, мірошник, його робітник.....п. В. Южний
Панас, робітник, його робітник.....п. О. Соловський
Маруся, дївчина, п-ні Л. Мулярчук
Пилип, молодий москаль, гусарин.....п. В. Ю. Аблакат.....п. Д. Федун
Борох, шинкар.....п. Н. Мулярчук
Рухля, його жена, п-ні М. Мельник
Ярема, їх син.....м. Гр. Шумський
Харитина, сирота, п-на М. Давидів
Парубки, дївчата, молодиці й москалі.

Початок точно о 6-тій годинї вечером.
Вступ 75 і 50 центів Музика первородна.

РОДИМЦІ! Отсим Комітет помочи Жеребкам має честь запросити Вас на представленє „Наймички", штуку дуже цікаву і поучаючу. Хто дїнить драму, хто бажає прийти з помочию своїм братам і сестрам в нещасній вічной, хай прибуде на се представленє, бо цїлий дохід з нього є призначений на помічь рідним селам. — КОМІТЕТ. 72-3

„КУЙТЕ ЗЕЛІЗО, ПОКИ ГОРЯЧЕ!"

Щадіть своє здоровлє, заки ще не за пізно. Здобудьте здоровлє, силу, добрий апетит і червону кров уживаном

ГОФМАНСЬКОГО ГІРКОГО ВИНА

котре помогло тисячам ослабленим, терплячим на брак апетиту, на запір, загальні жолудкові долягливости і чисту кров.

Коли Ви тратите здоровлє, терпите на жолудкові долягливости і стаєте нервові, не чекайте аж буде за пізно і аж витворить ся щось небезпечнїйшого, але ужийте

ГОФМАНОВЕ ГІРКЕ ВИНО.

Воно вичистить Ваш жолудок, прочистить кров і збільшить Ваш апетит. Воно додасть нову енерґію і скріпить Ваше тїло, чим захоронить Вас на будуче від многих немочий. 73с—

Набудьте його ще нинї, коли не є ще за пізно, як люди говорять:

„КУЙТЕ ЗЕЛІЗО, ПОКИ ГОРЯЧЕ!"

НЕ БЕРІТЬ ИНШИХ.

Цїна $1.25 за фляшку, 6 бутельок $6.50; 12 фляшок $12.

У всїх аптиках і гроссерних у Вашій місцевости. Коли у них нема на складї, пишіть до фабрикантів:

PORTONOL DRUG & CHEMICAL CO., 231 N. Main Street, Yonkers, N. Y.

ХРОНІЧНІ І НЕРВОВІ НЕДУГИ ЛІЧИТЬ СЯ

Коли Ви не могли доси бути вилїчені, то не зневірюйтесь, а прийдіть і підайте ся БЕЗПЛАТНОМУ бадано та дізнайте ся про мою опінїю та пораду.

МУЩИНИ І ЖЕНЩИНИ

Коли Ви терпите на яку хронїчну, нервову, кровну, шкірну або скомплікованну недугу або коли Вам долягає терпінє жолудка, нирок, міхура, то прийдіть на пораду ще нинї, щоби

НАРТИ ПОМІЧ ТАМ, ДЕ МОЖНА ЇЇ НАРТИ.

Довгі лїта досьвіду в лїченю НЕРВОВИХ, ХРОНІЧНИХ І СКОМПЛІКОВАНИХ НЕДУГ уможливлюють дати Вам методичне Електро-Медичне Лїченє, яке дало помічь тїм, що инші методи завели, а затим много терплячих уратовало сь від мук і небезпечних операцій. 146

ПАМЯТАЙТЕ: Зволїканє, недогляд і невлаєтне лїченє є небезпечною. Прийдіть до мене, коли потребуєте помочи досьвідченого і у все досмотреного спеціяліста.

Години офісові: 9. рано до 8. веч. Dr. LEWIS В неділї від 10. до 2. пополд.

749 Sixth Ave., Bet. 42nd & 43rd Sts., New York

ПРИ ПОВОРОТІ ДО КРАЮ І ТУТ В АМЕРИЦІ

тема лїпшого ремесла від автомобільного. Я є з краю довголїтний і добрий механік і шофер в Америці. Хто вивчить ся в нашій школї, той взяне добрий механіком і шофером. Будете нам вдячні по всї часи. Знаєте, що наша школа є одною з лїпших в Америці. У нас є 8 машин з 1917 р. до науки. Денні і вечірні курси. Можете заробити 25—35 дол. на тиждень. Просимо зайти до нашого офісу і порадьте ся з нами. Офіс отворений і в неділї. Запишіться до нашої школи. — L. Stepanoff, інструктор і механік. 2-14

Для інформації наш офіс отворений в неділї до 12-ної год. в полудне.

ARENA AUTO SCHOOL, 151 W. 54th St., NEW YORK, N. Y.

ЗАПЛАТИТЕ КОЛИ ВИЛЇЧИТЕСЬ З НЕДУГ КРОВНИХ АБО НЕРВОВИХ.

Офіс оснований понад 35 лїт. Не лїчимо нїчого иншого. Уживаємо найлїпших способів лїченя в сьвітї. Ми се знаємо і наші пацієнти се знають. Гемороїди рішучо лїчить ся без операції і болю. Ревматизм і всї недуги крови і нервів, без огляду на старі і тяжкі скоро лїчить ся при можливо найменьших видатках. 104—

І подумайте над сим! Нї один доктор заплатить, аж Ви зістанете вилїчені. — Години урядові: від 10. до 5. у вівторки і суботи від 10. до 8. в неділї від 10. до 1.

(Близько 75-тої улиці).

HEIDELBERG TREATMENT, 1058 Lexington Ave., NEW YORK CITY.

ДАРОМ!

ВИСИЛАЄМО НАШ ІЛЮСТРОВАНИЙ КАТАДЬОГ, ПРОБКИ І ВКАЗІВКИ ЯК ЗА ДЕШЕВІ ГРОШІ МОЖНА ГАРНО І ПРИНАДНО УБИРАТИ СЯ. ПИШІТЬ ЩЕ НИНЇ ДО НАС ПО УКРАЇНСЬКИЙ ПОДІЙ КАТАЛЬОГ І ПРОБКИ, ЯКІ ВАМ БЕЗПЛАТНО ВИШЛЕМО. 70с91

JOS. HILTON & CO., 243 Broadway, NEW YORK, N. Y.

Звісний Dr. GREY Спеціяліст

ПОНАД 30 ЛІТ.
В ШТУЧНІМ ЛІЧЕНЮ ЕЛЄКТРИКОЮ
117 E. 17th St., БЛИЗЬКО UNION SQUARE New York City.

Він уже вилїчив тисячі людий і бажав би і Вас вилїчити, коли терпите на нирки або міхур, скірну недугу, очему, пропуклину, гемороїди, фістулу, ревматизм, неврал-гію, нервовість, болї крижий, слабости носа, горла і жолудка, кашель, заступу. Запаленє дїгких або всяку иншу хронїчну недугу. Коли лікар, який лїчив Вас ще не вилїчив Вас, ідіть до добре звісного і давно основаного офісу д-ра Ґрея, бо він вилїчить те, чого другі не могли.

ПОРАДА ДАРОМ. — ЛІКИ $1.00.

За професійну обслугу числить низькі цїни.
Години: від 9-ої до 8-ої; в неділї від 9-ої до 3-ої.

ТЕРНОВИЙ ВІНОК

або
ЖЕРТВИ ЦАРИЗМА
драма на 1. дїй.
Цїна 50 центів.

Замовлення висилайте враз з грішми на адресу:
„SVOBODA"
83 Grand St., Jersey City, N. J.

Недужі мущини і женщини
ПРИХОДІТЬ ДО МЕНЕ!

З ЯКОЮБУДЬ ХРОНІЧНОЮ, НЕРВОВОЮ І ДОЛЕГЛИВОЮ СЛАБОСТЮ ЯКІ ВИМАГАЮТЬ ОПІКИ ЛІКАРЯ СПЕЦІЯЛІСТА.

ШУКАЙТЕ ПОМОЧИ ТАМ, ДЕ І МОЖНА НАРТИ
і вертайте правою дорогою до доброго здоровля.

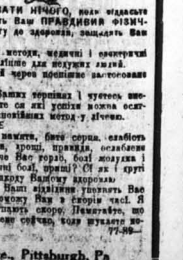

PROFESSOR Dr. Cooper
717 LIBERTY AVE., PITTSBURGH, PA

Годинї урядові: від 9-ої рано до 4-тої попол., а вечерами від 6. до 8-мої.
В неділї від 10. рано до 2. попол.

ОГЛЯДИНИ НЕ БУДУТЬ ВАС КОШТУВАТИ НІЧОГО, коли віддаєте ся його опіцї. Докладно ОГЛЯДИНИ відкриють Ваш ПРАВДИВИЙ ФІЗИЧНИЙ СТАН і вередають Вас на добру дорогу до здоровля, знищать Ваш терпінє і усунуть всякі непевности.

Доші літа практики. Найновійші успішні методи, механічні і електричні відкритя. Новородне уживаню. Все тут як найлїпше для недужих людий.

Сотки мущин і женщин уникнули операції через пересьвідчене застосованє найновійших наукових метод.

Коли Ви не могли найти поки нїзьте у Ваших терпінях і чуєтесь невірені то пишіть ще до МЕНЕ і переконайте ся як успіхи можна осягнути для Вашого здоровля, при помочи найновійших метод у лїченю.

ЧИ ВИ ТЕРПИТЕ

на ослаблене нервів, болї в кривах, втрату памяти, біле серце, слабість нервів, надумчість, пригнобленє, болї голови, крощі, пранцки, ослаблене тїла; болями, скірні виклади, катар, нечо біле горло, болї жолудка і в кривах, болї горло, горячку, запір, ревматичні болї, прищі? Ся як і другі недуги в першій провокі дня, може завести шкоду Вашому здоровлю.

Я лїчив кущин і жінок через довгі роки. Наші відзиви упевнять Вас про мої спосібности і вдовольнять Вас, бо я покажу Вам в скорім часї, Я лїчу сам причину недуги а Я скинтоки уступають скоро. Пишіть, що порада є совісна безплатна. — Приходіть до мене сейчас, коли нужаєте помочи Лікарської. Покажіть є вибаченє. 77-89

DR. COOPER, 717 Liberty Ave., Pittsburgh, Pa.